

2011

Methodiek voor

Windesheim

Mandy van Laar en Manouk Libeton
Februari t/m Juni 2011
Christelijke Hogeschool Windesheim
Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Gehandicaptenzorg

Titelblad

Titel

De methodiek van de Klup

Onderzoekers

Mandy van Laar s1021376

Manouk Libeton s1009119

Datum en plaats

Februari t/m juni 2011

Zwolle

Instituut

Stichting de Klup

Mariastraat 52-54

7311 HM Apeldoorn

Opdrachtgever

Wilma Hartman

w.hartman@deklupapeldoorn.nl

055-5218613

Docentbegeleider

Klaas Smid

k.smid@windesheim.nl

088 469 6239

Voorwoord

Dit afstudeeronderzoek hebben wij, Mandy en Manouk, geschreven voor ons afstudeerjaar van de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening aan Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle. We hebben hard gewerkt om dit afstudeeronderzoek tot een goed einde te brengen. Wij hopen dat de Klup in Apeldoorn zich door middel van dit onderzoek nog verder kan ontwikkelen als vrijetijdscentrum voor mensen met een verstandelijke beperking.

We hebben voor dit onderzoek veel hulp gekregen van anderen en willen daarom een aantal mensen bedanken. Allereerst Wilma Hartman, onze opdrachtgever en directeur van de Klup. Zij heeft ons geholpen met het formuleren van een onderzoeksvraag en de uiteindelijke sturing van het onderzoek. Verder willen wij onze docentbegeleider, Klaas Smid, bedanken voor zijn hulp bij het vormgeven van dit onderzoek.

Zonder de medewerking van de benaderde vrijetijdscentra in Amsterdam, Utrecht, regio Zuid-Holland en Nijmegen hadden wij dit onderzoek niet kunnen doen.

Als laatst willen wij de vrijwilligers en deelnemers van de Klup bedanken voor hun medewerking tijdens dit onderzoek. Daarnaast willen wij hen ook bedanken voor de gezelligheid die wij hebben ervaren tijdens onze periode bij de Klup.

De steun van onze ouders, familie en vrienden hadden wij dit halfjaar hard nodig en wij willen hen daarvoor heel erg bedanken.

Mandy van Laar en Manouk Libeton, mei 2011

Samenvatting

Op dit moment bestaat er geen geschreven methodiek binnen vrijetijdscentrum de Klup in Apeldoorn. Onze opdrachtgever gaf tijdens het kennismakingsgesprek aan dat ze regelmatig van stagiaires de vraag krijgt welke methodiek er wordt gebruikt bij de Klup. Dit vormt een probleem bij nieuwe vrijwilligers of stagiaires, omdat er niet duidelijk op papier staat hoe de omgang met deelnemers is. Voor de organisatie is het vooral lastig om naar buiten te laten zien welke methodiek/werkwijze zij precies hanteren. De vraag van onze opdrachtgever is dan ook om te onderzoeken of er een samenhang bestaat tussen alle verschillende vrijwilligers en hun werkwijze.

De concrete onderzoeksvraag is:

Is er een gezamenlijke werkwijze te ontdekken bij de vrijwilligers van de Klup? En op welke methodiek sluit deze het beste aan?

Voor ons onderzoek hebben we de volgende doelstellingen:

1. We willen te weten komen welke gezamenlijke werkwijze de vrijwilligers hebben,
2. We willen onderzoeken of deze werkwijze aansluit binnen een bestaande methodiek,
3. We willen aanbevelingen doen over hoe deze methodiek passend gemaakt kan worden voor vrijetijdscentrum De Klup.

Door middel van literatuuronderzoek over methodieken binnen de activiteitenbegeleiding in de vrijetijdssfeer; het benaderen van vrijetijdscentra voor mensen met of zonder beperking; observaties bij drie verschillende activiteiten bij de Klup en interviews met de hoofdbegeleiders van deze activiteiten, voorzitter van de adviesraad en de directeur, zijn we tot de volgende resultaten gekomen:

- Uit ons literatuuronderzoek is naar voren gekomen dat er geen specifieke methodieken bestaan voor de vrijetijdssector (voor mensen met een verstandelijke beperking). Veel methodieken zijn gebaseerd op ontwikkeling en vooruitgang.
- Bij het benaderen van de vrijetijdscentra werkte vrijwel geen vrijetijdscentrum met een vaste methodiek. Na een interview met het GVO in Nijmegen bleek dat zij het emancipatiemodel gebruiken, maar meer als manier van benaderen dan strikte methodiek.
- Na het gestructureerd observeren aan de hand van een observatieschema dat gebaseerd is op het 'Orthopedagogisch methodiekmodel' (Bruininks, 2006) bleek dat er veel overeenkomsten waren tussen de drie verschillende activiteiten.
- Om de observaties te meten hebben we halfgestructureerde interviews gehouden met de hoofdbegeleiders van de geobserveerde activiteiten, met de voorzitter van de adviesraad en met de directeur van de Klup. Tijdens de interviews zijn de observaties grotendeels bevestigd. Zaken die we anders hebben geïnterpreteerd zijn rechtgezet.

Aan de hand van de resultaten hebben we de volgende conclusies getrokken:

- Bij het benaderen van de vrijetijdscentra kwam duidelijk het beeld naar voren dat het bij de activiteiten gaat om het hebben van plezier, ontspanning en gezelligheid en niet om ontwikkeling en vooruitgang van deelnemers. Na deze constatering zijn wij op zoek gegaan naar een methodiek die zich niet zozeer richtte op ontwikkeling of vooruitgang, maar vrijer in te vullen is. Wij vonden hierbij het "Orthopedagogisch methodiekmodel" (Bruininks, 2006).
- Uit onze observaties en interviews kunnen wij concluderen dat de visie van de medewerkers en vrijwilligers binnen de Klup op de meeste onderwerpen, vanuit het Orthopedagogisch methodiekmodel, hetzelfde zijn bij de verschillende activiteiten. Er wordt op maat gewerkt.

- Het Orthopedagogisch methodiekmodel sluit goed aan bij de kern van de werkwijze van de vrijwilligers. Het is een flexibel model waarbij de onderwerpen die van toepassing zijn naar wens ingevuld kunnen worden. Op die manier ontstaat er een passende methodiek die vanuit de praktijk op papier wordt gezet.

Het Orthopedagogisch methodiekmodel (Bruininks, 2006) is een methodiekmodel dat overal toegepast zou kunnen worden waar men te maken heeft met groepswerk. Het is een flexibel model. Het flexibele houdt in dat niet alle onderdelen noodzakelijkerwijs ingevuld hoeven te worden. Het methodiekmodel werkt ook wanneer er een aantal belangrijke onderdelen geselecteerd worden die van toepassing zijn binnen de groep, in dit geval binnen de Klup. Onderwerpen die in het methodiekmodel genoemd worden vallen onder een aantal thema's, zoals klimaat creëren, situaties hanteren en relatie presenteren. Door binnen deze thema's de onderwerpen te kiezen die de Klup belangrijk vindt ontstaat er een methodiek die past bij de Klup.

Inhoudsopgave

Titelblad	2
Voorwoord	3
Samenvatting	4
Inhoudsopgave	6
1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding tot het onderzoek	7
1.2 Doel van het onderzoek	7
1.3 Probleemstelling en deelvragen	7
1.4 Begripsafbakening	8
1.5 Modelbouw	11
2. Methode	13
2.1 Populatie	13
2.2 Steekproef	14
2.3 Meetinstrumenten	14
3. Resultaten	16
3.1 Beschrijving van de onderzoeksgroep	16
3.2 Kwalitatieve resultaten	17
4. Conclusie en discussie	19
4.1 Herhaling centrale vraag- en doelstelling	19
4.2 Koppeling resultaten aan de vraagstelling	19
4.3 Antwoord op de centrale vraagstelling	20
4.4 Overige conclusies	20
4.5 Aanbevelingen	20
4.6 Evaluatie van de resultaten (SWOT)	22
4.7 Discussie over de uitkomsten	23
4.8 Implementatie	24
5. Literatuurlijst	25
Bijlagen	27
Bijlage 1: organogram van de Klup	28
Bijlage 2: email aan geselecteerde vrijetijdscentra	29
Bijlage 3: theoretisch kader: interview Wilma van der Heijde, GVO	30
Bijlage 4: observatieschema	32
Bijlage 5: uitgevoerde observaties	36
Bijlage 6: email aan hoofdbegeleiders	43
Bijlage 7: uitgewerkte interviews	44

1. Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In het kader van onze opleiding tot sociaal pedagogisch hulpverlener aan Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle, voeren wij in het vierde jaar van onze opleiding een onderzoeksproject uit.

Wij, Manouk en Mandy, hebben ervoor gekozen om dit onderzoeksproject uit te voeren binnen de Klup in Apeldoorn. De Klup is een vrijetijdscentrum die ruim 20 activiteiten aanbiedt aan mensen met een verstandelijke beperking. Via blackboard, een internetsite voor studenten van het Windesheim, hebben we gelezen dat we in Apeldoorn een project zouden kunnen starten.

Tijdens ons eerste kennismakingsgesprek hebben we samen met de opdrachtgever gebrainstormd over een onderwerp voor ons afstudeerproject. Het onderwerp van ons onderzoeksproject zijn uiteindelijk de vrijwilligers geworden die zich inzetten voor de Klup. Wij hebben voor dit onderwerp gekozen, in overleg met onze opdrachtgever, omdat de vrijwilligers een prominente rol spelen binnen het centrum. Bij de Klup worden de activiteiten begeleidt door 100 vrijwilligers.

Onze opdrachtgever gaf tijdens het kennismakingsgesprek aan dat ze regelmatig van stagiaires de vraag krijgen welke methodiek er wordt gebruikt op de Klup. De Klup hanteert wel een bepaalde werkwijze maar deze staat nog niet op papier beschreven en er is nog geen methodiek aan verbonden.

Wij hebben toen gezamenlijk besloten dat wij ons afstudeerproject aan deze vraag gaan wijden. Wij willen gaan onderzoeken of het mogelijk is om een methodiek op papier te zetten voor alle medewerkers, vrijwilligers en stagiaires bij de Klup.

1.2 Doel van het onderzoek

“Het doel van het onderzoeksproject is dat de student demonstreert dat hij of zij in staat is een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het beroep door het maken van een projectproduct in de vorm van een adviesrapport, een publicabel artikel en/of een artistiek/educatief product.” (Dekker, 2010)

Voor ons onderzoek hebben we de volgende doelstellingen:

1. We willen te weten komen welke gezamenlijke werkwijze de vrijwilligers hebben,
2. We willen onderzoeken of deze werkwijze aansluit binnen een bestaande methodiek,
3. We willen aanbevelingen doen over hoe deze methodiek passend gemaakt kan worden voor vrijetijdscentrum De Klup.

1.3 Probleemstelling en deelvragen

Op dit moment bestaat er geen geschreven methodiek binnen het vrijetijdscentrum. Dit vormt een probleem bij nieuwe vrijwilligers of stagiaires, omdat er niet duidelijk op papier staat hoe de omgang met deelnemers is. Verder wordt er ook gekeken naar het organiseren van activiteiten, waarom deze activiteiten, met/voor wie, waar en op welke manier. Een gevolg van dat deze zaken niet op papier staan is dat de deelnemers die meerdere activiteiten volgen niet weten waar ze aan toe zijn. De ene begeleider vindt misschien andere zaken belangrijker dan een andere begeleider. Voor de organisatie is het vooral lastig om naar buiten te laten zien welke methodiek/werkwijze zij precies hanteren. Eigenlijk weet iedereen wel hoe het allemaal werkt en is de kern hetzelfde. Het staat alleen niet duidelijk op papier.

De vraag van onze opdrachtgever is dan ook om te onderzoeken of er een samenhang bestaat tussen alle verschillende vrijwilligers en hun werkwijze. Uiteindelijk is het de bedoeling om te kijken of er een bepaalde methodiek/werkwijze te ontdekken is en deze op papier te zetten.

Concrete onderzoeksvraag:

Is er een gezamenlijke werkwijze te ontdekken bij de vrijwilligers van de Klup? En op welke methodiek sluit deze het beste aan?

De deelvragen waarmee we deze onderzoeksvraag willen beantwoorden zijn:

1. Welke methodieken bestaan er binnen de activiteitenbegeleiding in de vrijetijdssfeer?
2. Wat is de kern van de werkwijze van de vrijwilligers?
3. Hoe sluit deze kern het beste aan op één van de methodieken die we in de literatuur en praktijk gevonden hebben?
4. Hoe kan deze methodiek/werkwijze passend gemaakt worden binnen de begeleiding in de Klup?

1.4 Begripsafbakening

Vrijetijdscentrum

Binnen dit onderzoek hebben wij het over vrijetijdscentrum de Klup. Dit is een vrijetijdscentrum voor mensen met een verstandelijke beperking en (Z)MLK-achtergrond. (Z)MLK-achtergrond wil zeggen dat de deelnemers ZMLK-onderwijs hebben gevolgd. Dit is onderwijs dat gericht is op (zeer) moeilijk lerende kinderen en valt onder cluster 3 van het speciaal onderwijs.

Het Kluphuis is te vinden in het centrum van Apeldoorn. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd die in de vrije tijd van de deelnemers plaatsvinden. De deelnemers zijn vrij om te kiezen aan welke activiteit(en) ze mee willen doen.

Zodra ze zich hebben opgegeven voor een bepaalde activiteit komen ze op de dagen dat er een activiteit wordt gegeven naar de Klup. Niets moet maar bij groepsactiviteiten wordt het erg op prijs gesteld als er rekening wordt gehouden met aanwezigheid i.v.m. de andere deelnemers en het groepsproces.

Activiteiten

Binnen de Klup zijn er grofweg drie verschillen te ontdekken in de activiteiten, namelijk inloopactiviteiten, groepsactiviteiten en activiteiten die gericht zijn op het individu.

Alle activiteiten worden gegeven in groepen, maar er is wel een driesplitsing te maken.

Bij inloopactiviteiten kunnen deelnemers komen wanneer zij willen, zoals bij de soosavond. Er zijn ook activiteiten die worden gegeven waarbij het groepsproces belangrijk is, zoals bij het koor of de dansavond. Zoals bij het begrip 'vrijetijdscentrum' al beschreven staat wordt het op prijs gesteld als de deelnemers hier regelmatig aanwezig zijn, omdat het bijvoorbeeld van belang is bij het inoefenen van liederen of dansen.

Als laatst zijn er ook nog activiteiten die vooral individueel gericht zijn, zoals schilderen. Het is vaak zo dat de deelnemers hun Klupmiddag/avond belangrijk vinden en daardoor wel komen. Bij individueel gerichte activiteiten is dit echter vrijer om te bepalen.

Deelnemers

De deelnemers bij de Klup zijn mensen van jong en oud met een (Z)MLK-achtergrond. Op dit moment zijn er in totaal zo'n 500 deelnemers die deelnemen aan de verschillende activiteiten. Bij het toelaten van deelnemers wordt er in eerste instantie gekeken of zij een (Z)MLK-achtergrond hebben. Vervolgens wordt er per deelnemer gekeken naar de motivatie om bij de Klup te komen. Willen zij bijvoorbeeld vrienden maken, eenzaamheid verkleinen of komen zij juist voor hun rust. Er wordt ook gekeken naar de privésituatie, zoals wonen, werken en familie(sociaal netwerk). De woonsituatie van de deelnemers zijn van thuiswonend, wonend in een woonvoorziening, wonend in een instelling, begeleid wonen tot zelfstandig wonen. De manier waarop de deelnemers naar de Klup komen is ook divers. Van lopend, fietsend, met het openbaar vervoer tot gebracht en gehaald worden door familie of begeleiders.

De Klup vindt het belangrijk om te kijken naar de thuissituatie om een goed beeld te krijgen van de deelnemer. Op die manier kan gekeken worden of de deelnemer bij de Klup kan komen. Verder vinden ze het belangrijk dat er een goede communicatie mogelijk is, dus dat de deelnemer duidelijk kan maken wat hij/zij bedoelt en dat de deelnemer begrijpt wat een ander bedoelt. Sociale vaardigheden moeten ook voldoende aanwezig zijn en het is belangrijk dat de deelnemer aanspreekbaar is op zijn gedrag en dit eventueel kan aanpassen. Naar zelfstandigheid met betrekking tot hygiëne, zoals toiletgang, wordt ook gekeken.

Dit zijn de uitgangspunten die gehanteerd worden bij het toelaten van deelnemers tot de Klup. Er wordt per situatie gekeken of een deelnemer toegelaten kan worden en in principe wordt er altijd een kans gegeven. Alleen als er duidelijk aanwijsbare zaken zijn die niet passen binnen de Klup, zoals ernstige gedragsproblematiek met bijvoorbeeld agressie, wordt er besloten om iemand niet toe te laten.

“De deelnemer staat centraal, niet de beperking. We gaan uit van wat mensen wel kunnen en niet van wat ze niet kunnen.” (Klup, 2011)

Er bestaat ook een deelnemersraad die 4x per jaar vergadert. Deze bestaat uit 7 leden die allemaal deelnemen aan verschillende activiteiten. Met ondersteuning van een lid van de adviesraad bespreekt de deelnemersraad punten die betrekking hebben op de Klup, zoals activiteiten, inrichting etc.

Vrijwilligers

Bij de Klup werken ongeveer 100 vrijwilligers. Deze groep vrijwilligers is heel gevarieerd. Er werken jongeren en ouderen (16 t/m 75 jaar), mannen en vrouwen, mensen met veel levenservaring of juist weinig. De overeenkomst is vooral dat ze het leuk vinden om te werken met mensen met een verstandelijke beperking en omdat het voldoening geeft om iets te doen voor je medemens.

Vrijwilliger zijn bij de Klup betekent dat je vrijwillig meewerkt aan (een) bepaalde activiteit(en). Er zijn wel verplichtingen aan verbonden zodra je meedoet, zoals nakomen van afspraken. Er is echter ook altijd de mogelijkheid om na overleg te stoppen met vrijwilliger zijn.

Stagiaires

Bij de Klup komen stagiaires van verschillende opleidingen. Zo hebben ze MBO stagiaires van het MBO niveau 2t/m 4. De stagiaires komen van de opleiding Sociaal Pedagogisch Werker, Maatschappelijke Zorg, Sociaal Maatschappelijk Dienstverlener, Helpende Welzijn, Helpende Zorg en Welzijn, Sporten en Bewegen.

De Klup biedt ook plek aan stagiaires die een opleiding op het HBO volgen. Hierbij moet je denken aan de opleiding Sociaal pedagogisch hulpverlener of Maatschappelijk werk en dienstverlening.

Naast het MBO en HBO biedt de Klup ook een plek aan, aan stagiaires die een Maatschappelijke stage moeten volgen. Deze maatschappelijke stages horen bij de opleidingen van het vmbo tot vwo.

Methode, methodisch werken en methodiek

Er bestaan verschillende visies op methoden, methodisch werken en methodiek. Hieronder wordt beschreven wat het verschil is tussen deze drie begrippen en wat wij in de onderzoek bedoelen als wij het begrip ‘methodiek’ gebruiken.

Bij elke activiteit wordt volgens bepaalde werkwijzen gewerkt. Wanneer een dergelijk werkwijze aan bepaalde voorwaarden voldoet kan er gesproken worden van een methode.

Het woord methode komt uit het Grieks ('meta' en 'thodos') en betekent 'de weg waarlangs'. De keuze voor een bepaalde methode hangt af van de visie die iemand heeft op de activiteit. Een belangrijk kenmerk van een methode is dat de richting duidelijk is, dat er planmatig gewerkt wordt en dat er een of meerdere doelen zijn. Zodra aan deze kenmerken wordt voldaan kan er gesproken worden van methodisch werken. Het doel is bekend en er wordt gekeken hoe dit doel het beste behaald kan worden.

Methodisch werken verloopt cyclisch, omdat er tussendoor voortdurend geëvalueerd wordt of de gebruikte methode de juiste is of dat deze aangepast moet worden aan de wensen en mogelijkheden van de cliënt en zijn omgeving om het doel te bereiken.

Bij methodisch werken komen altijd de normen en waarden van de begeleiders om de hoek kijken en het is dus niet waardevrij. Verder moet er met een team of binnen de gehele instelling besloten worden hoe men methodisch te werk gaat en kan dit niet door iemand individueel ingevuld worden. De overall-visie van bijvoorbeeld de instelling is belangrijk bij de beslissingen over hoe er methodisch gewerkt moet worden.

Eisen voor een methode en methodisch handelen zijn:

- Doelgerichtheid,
- Planmatigheid, (blijven evalueren en reflecteren om te blijven letten op de wensen en mogelijkheden van de cliënt, de hulpverlener en situatie)
- Procesgerichtheid,
- Overleg met collega's,
- Theoretische 'bewijzen', praktische inzichten/ervaring, normen en waarden.

Een methodiek is de leer die voorschrijft welke methoden wel en niet gewenst zijn, een verzameling op elkaar betrokken methoden. Een methodiek bevat ethische, theoretische en praktische componenten. Een methodiek kan alleen bestaan wanneer er een bepaalde visie en theorie bestaat over de cliënten, omgeving en methoden. Er is een samenhang tussen de manier waarop met cliënten gewerkt wordt en de wijze waarop de organisatie functioneert.

Methodiek is niet het toepassen van methoden maar de aanwijzingen die helpen met het kiezen voor de beste methode in een bepaalde situatie.

Uitgangspunten bij een methodiek zijn de visie van de instelling en een bepaalde theorie. Een 'instellingsmethodiek' is de methodiek die een instelling als uitgangspunt van handelen kiest. De manier van werken met de cliënten en het functioneren van de organisatie op zich komen overeen.

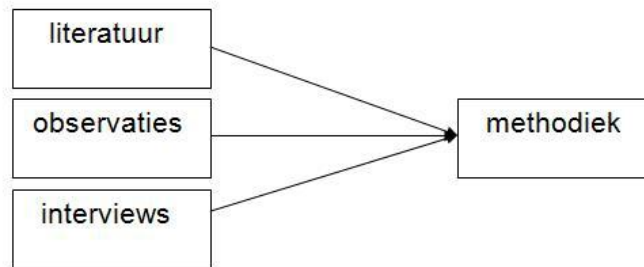
Een methodiek bevat de volgende elementen:

- Uitleg van normen en waarden voor de doelstellingen van de hulpverlening en de problematiek van de cliënten,
- Ondersteunende theorie die een verantwoording biedt voor het methodisch handelen,
- Er moet uit onderzoek blijken dat het methodisch handelen resultaat oplevert,
- Daaruit vloeien dan aanwijzingen voort waardoor methoden gekozen kunnen worden.

Wanneer het in dit onderzoek gaat over 'methodiek' wordt daarmee bedoeld dat er volgens een overkoepelende visie richting wordt gegeven aan de manier waarop vrijwilligers omgaan met de deelnemers en met elkaar. De methodiek komt in de organisatie, zoals overlegvormen, ook duidelijk naar voren en deze komt overeen met hoe vrijwilligers omgaan met deelnemers.

1.5 Modelbouw (theoretische ondersteuning)

In dit onderzoek hebben als hulpmiddel voor modelbouw gekozen om daarmee te laten zien hoe we precies gaan onderzoeken.

Bij elke deelvraag wordt omschreven welk model we gaan inzetten om deze deelvragen aan het einde van ons onderzoek te kunnen beantwoorden.

Deelvraag 1:

Welke methodieken bestaan er binnen de activiteitenbegeleiding in de vrijetijdssfeer?

Theoretisch kader

De eerste deelvraag willen we gaan beantwoorden door middel van literatuuronderzoek. Door literatuur te bestuderen die bestaat over methodieken willen wij te weten komen of er ook specifieke methodieken bestaan die in de vrijetijdssector worden gebruikt en of deze eventueel toegepast kunnen worden binnen de Klup. Naast het onderzoeken van deze literatuur willen wij door gesprekken met onze opdrachtgever en begeleidend docent en het benaderen van andere vrijetijdscentra voor mensen met een verstandelijke beperking meer informatie verzamelen om deelvraag 1 te kunnen beantwoorden.

Deelvraag 2:

Wat is de kern van de werkwijze van de vrijwilligers?

Begripsafbakening: kern

In deze deelvraag bedoelen we met kern, de basisvaardigheden die de vrijwilligers wel of niet beheersen. Deze basisvaardigheden zijn gebaseerd op het boek 'Orthopedagogisch groepswork, methodiekgericht werken in de praktijk' van A.C. Bruininks. Door middel van observatieonderzoek en interviews denken wij deze deelvraag zo volledig mogelijk te kunnen beantwoorden.

Observatieonderzoek

Voor deze deelvraag hebben we gekozen voor observatieonderzoek aan de hand van het Orthopedagogisch methodiekmodel (Bruininks, 2006), zie bijlage 4. Dit is een model waarmee methodiekgericht gewerkt kan worden, maar niet alle aspecten van dit model gelden voor alle situaties. We hebben goed gekeken naar welke begrippen relevant zijn voor vrijetijdsbesteding en vrijwilligers waardoor er enkele begrippen buiten beschouwing zijn gebleven. Het voordeel van dit model is dat dit gewoon mogelijk is en dat er als nog methodisch gewerkt kan worden. We gaan bij drie verschillende activiteiten observeren en zullen tijdens het observeren meedoen met de activiteit en naderhand noteren wat onze bevindingen zijn aan de hand van het observatieschema. Op die manier denken wij een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de werkwijzen bij verschillende activiteiten en vrijwilligers.

Interviews

Nadat we conclusies hebben getrokken uit ons observatieonderzoek willen wij interviews afnemen. Wij zullen deze interviews houden met de hoofdbegeleiders van de vrijwilligers per geobserveerde activiteit en met onze opdrachtgever en directeur van de Klup, W. Hartman. De interviews zullen halfgestructureerd verlopen, omdat wij onze bevindingen vanuit de observatie willen bespreken en aan de hand daarvan een aantal vragen zullen opstellen. Er is echter voldoende ruimte voor inbreng van de geïnterviewde. Dit vinden wij belangrijk in dit onderzoek, omdat het ook gaat om de beleving van de mensen die werkzaam zijn bij de Klup.

Deelvraag 3

Hoe sluit deze kern het beste aan op één van de methodieken die we in de literatuur en praktijk gevonden hebben?

Interviews

Zie interviews bij deelvraag 2.

Deelvraag 4

Hoe kan deze methodiek/werkwijze passend gemaakt worden binnen de begeleiding in de Klup?

Conclusies en aanbevelingen aan de hand van deelvraag 1,2,3 en overige informatie.

2. Methode

2.1 Populatie

Populatie

De eenheid waar wij in ons onderzoek uitspraken over willen doen zijn de vrijwilligers die werkzaam zijn bij de Klup. Er zijn ruim 100 vrijwilligers tussen de 16 en 75 jaar werkzaam bij de Klup. Werkzaamheden zijn onder anderen: koffie/thee zetten, organiseren, uitvoeren, begeleiden en evalueren van activiteiten, het bieden van een luisterend oor en het schoonhouden van de activiteitenruimte. (Klup, 2011)

Er zijn ongeveer 20 verschillende activiteiten per week waar in totaal zo'n 500 deelnemers aan deelnemen. De activiteiten worden vooral 's middags, 's avonds en op de zaterdag georganiseerd. Ook in de vakanties worden activiteiten georganiseerd, zoals de vakanties en kindervakantiespelweken.

De Klup vraagt van de vrijwilligers geen ervaring in het werken met mensen met een verstandelijke beperking, maar er wordt wel verwacht dat er een actieve inzet is. Daarbij spelen initiatief nemen, creativiteit en enthousiasme een belangrijke rol. Respect voor het individu staat daarbij voorop. Verder wordt er verwacht dat de vrijwilligers uitgaan van een gelijkwaardige positie van iedereen en daarvoor is een uitnodigende, open instelling nodig, maar ook een bereidheid om elkaar te leren kennen. Verder zijn er nog praktische verantwoordelijkheden, zoals samen met medevrijwilligers verantwoordelijkheid dragen en afspraken nakomen, wekelijkse aanwezigheid, de organisatie op een enthousiaste en positieve wijze naar buiten vertegenwoordigen. De 'eisen' die gelden voor de vrijwilligers zijn dat zij minimaal 16 jaar oud zijn of een opleiding volgen die gericht is op het werken met deze doelgroep. Verder is het belangrijk dat de vrijwilliger minimaal 1 jaar/seizoen beschikbaar is. (Klup, 2011)

De activiteiten worden binnen het Kluphuis georganiseerd. Dit is een gebouw met drie verdiepingen in het centrum van Apeldoorn. Sommige activiteiten vinden ook op locaties buiten het Kluphuis plaats, zoals een gymzaal, sporthal, zwembad in Apeldoorn. Voor de vakanties geldt dat het elke vakantie weer verschilt naar welk vakantieverblijf de Klup gaat. Deze vakantiereizen worden ook door de Klup georganiseerd.

Adviesraad (Klup, 2011)

Bij de Klup is ook een adviesraad die bestaat uit 7 leden. Dit zijn allen vrijwilligers, maar allen op een andere dag werkzaam zodat alle activiteiten/dagen vertegenwoordigd zijn. De adviesraad vergadert 4x per jaar in het Klupgebouw. Daarbij zijn ook de directeur en een bestuurslid aanwezig. Tijdens deze vergaderingen komen verschillende zaken naar voren, zoals vrijwilligers, deelnemers, inrichting en andere relevante zaken die spelen bij de Klup. Verder worden er thema's behandeld zoals alcoholgebruik en hoe daarmee omgegaan kan worden.

Verantwoording

We hebben besloten alleen de vrijwilligers in ons onderzoek te betrekken omdat zij degene zijn die de activiteiten organiseren, uitvoeren, begeleiden en evalueren. Wij willen kijken volgens welke methodiek zij hierbij werken. De overige medewerkers hebben minder te maken met de daadwerkelijke activiteiten. Verder zijn er ook nog maatschappelijke, MBO en HBO stagiaires werkzaam bij de Klup. Aan de hand van uitslagen van dit onderzoek kan nagedacht worden over vervolgonderzoek waarbij de stagiaires als populatie betrokken kunnen worden. Wanneer we dat binnen dit onderzoek zouden doen zou het onderzoek onoverzichtelijk worden.

2.2 Steekproef

Onze populatie wordt door erg veel mensen gevormd. Daarom hebben wij ervoor gekozen om aan de hand van steekproeven onze informatie en gegevens te verzamelen. Wij maken gebruik van aselechte, gestratificeerde steekproeven. Hier maken wij gebruik van omdat we onze populatie dan in deelpopulaties kunnen verdelen waardoor we er in ons onderzoek elke deelpopulatie vertegenwoordigd wordt. Doordat alle deelpopulaties vertegenwoordigd worden zijn onze steekproeven representatief en bruikbaar voor ons onderzoek.

- Steekproef observatie

Bij de Klup worden er veel verschillende activiteiten aangeboden. Op deze activiteiten komen veel deelnemers af met verschillende leeftijden. De leeftijden van de vrijwilligers verschilt ook.

Om tot een zo goed mogelijk beeld te komen van de werkwijze van de vrijwilligers bij de Klup hebben we ervoor gekozen om bij verschillende activiteiten te gaan observeren om te bekijken of we een bepaalde werkwijze kunnen ontdekken bij de vrijwilligers. Omdat we niet bij elke activiteit kunnen observeren hebben we ervoor gekozen om een steekproef te doen aan de hand van leeftijdscategorieën. Bij het kiezen van de activiteiten waar we willen observeren gaan we kijken naar de leeftijd van zowel de deelnemers als de vrijwilligers. Dit hebben we in overleg met onze opdrachtgever besloten, omdat we denken dat dit een representatief beeld geeft van de organisatie. Verder heeft de opdrachtgever aangegeven dat de werkwijze van de oudere en jongere vrijwilligers nog wel eens kan verschillen.

2.3 Meetinstrumenten (operationalisatie)

Dit is een kwalitatief onderzoek en dat houdt in dat de beleving van ons, als onderzoekers, belangrijker is dan cijfers. Dit betekent dat het resultaat afhangt van de interpretaties die wij doen tijdens het gebruik van verschillende meetinstrumenten. Verder zijn we actief in het 'veld' en dat houdt in dat we de onderzoekseenheden, in dit onderzoek de vrijwilligers, in hun omgeving als geheel onderzoeken. Dit past heel goed bij de onderzoeksvraag die we hebben geformuleerd. Daarbij zijn de verschillende aspecten niet in feiten of cijfers uit te drukken, maar gaat het om wat wij, als onderzoekers, ervaren binnen de Klup als het gaat om de werkwijze en methodiek.

We hebben per deelvraag de meetinstrumenten beschreven waarvan wij denken dat deze ons helpen bij het beantwoorden van deze deelvragen.

Deelvraag 1

Theoretisch kader

Naast de literatuur die we bestuderen over methodieken in de vrijetijdssector hebben wij een meetinstrument ontwikkeld dat ons nog meer informatie kan verschaffen over methodieken. Daarmee denken wij deelvraag 1 te kunnen beantwoorden.

We gaan vijf vrijetijdscentra benaderen waarvan er drie alleen activiteiten aanbieden aan mensen met een verstandelijke beperking. Tijdens gesprekken met de opdrachtgever en research zijn we er al achter gekomen dat er niet veel vrijetijdscentra bestaan die alleen activiteiten aanbieden aan mensen met een verstandelijke beperking. Wij hebben er daarom voor gekozen om een selectie te maken van centra speciaal voor mensen met een verstandelijke beperking en centra waar ook mensen zonder verstandelijke beperking hun vrije tijd besteden. Op die manier krijgen we een representatief beeld van de vrijetijdscentra die er bestaan.

De vrijetijdscentra selecteren wij samen met onze opdrachtgever omdat zij heeft aangegeven meer informatie te willen over vrijetijdscentra in bepaalde regio's. Dit zijn instellingen die zij nog niet goed kent en waar nog geen samenwerkingsverband mee is.

Wij benaderen deze vrijetijdscentra via een email, zie bijlage 2. Wanneer er niet binnen twee

weken wordt gereageerd op de mail zullen wij telefonisch contact met hen opnemen. Het doel van het benaderen van de vrijetijdscentra is dat we willen weten of zij een methodiek hanteren en hoe dat er in de praktijk uit ziet.

Deelvraag 2

Observaties

Voor deze deelvraag hebben we gekozen voor observatieonderzoek aan de hand van het Orthopedagogisch methodiekmodel (Bruininks, 2006).

Onze observatie is gestructureerd, door middel van het observatieschema met bepaalde begrippen/gedragingen die we gaan observeren. Verder is onze observatie direct en onverhuld, omdat we aanwezig zijn bij de activiteit en de vrijwilligers op de hoogte zijn van het feit dat we hen observeren. Het observeren verloopt participierend omdat we meedoen aan de activiteit en beleven wat de deelnemers en vrijwilligers ook beleven.

Na het observeren trekken we conclusies die we willen gebruiken in ons vervolgonderzoek (voornamelijk de interviews) en hierbij willen wij onze subjectiviteit zo klein mogelijk houden. Dat is ook de reden dat wij een schema hebben gemaakt met concrete gedragingen. Op die manier blijft de observatie zo objectief mogelijk.

De begrippen/gedragingen die we tijdens de observatie gaan observeren komen uit het Orthopedagogisch methodiekmodel. Wij hebben na het literatuuronderzoek besloten om dit model te gebruiken, omdat dit volgens ons het beste aansluit bij de visie van de Klup. Binnen dit model zijn er grote vrijheden in wat wel niet toegepast wordt qua werkwijze. Tijdens de observaties willen wij erachter komen welke onderdelen al toegepast worden bij de Klup en welke onderdelen eventueel nog belangrijk zijn om in te voeren. Dus wat precies de kern is van de werkwijze binnen de Klup.

Interviews

We hebben de interviews halfgestructureerd opgesteld aan de hand van de onderwerpen die we in onze observatie ook hebben gebruikt. Op die manier komen dezelfde onderwerpen aan de orde, maar is er voldoende ruimte voor inbreng van de vrijwilligers. Het gaat om individuele interviews, namelijk met de hoofdbegeleiders van de activiteiten waarbij we hebben geobserveerd. Hier hebben we voor gekozen in overleg met onze opdrachtgever. Door de interviews krijgen we een completer beeld van datgene wat we hebben geobserveerd. Zo komen wij erachter wat de kern is van de werkwijze van de vrijwilligers en kunnen we deelvraag 2 beantwoorden.

Deelvraag 3

Interviews

Zie deelvraag 2.

Na de observaties en interviews hebben we een beeld van de kern van de werkwijze van de vrijwilligers en kunnen wij door middel van de antwoorden op deelvraag 1 en 2 deze deelvraag beantwoorden.

Deelvraag 4

Na het beantwoorden van bovenstaande deelvragen komen wij tot conclusies en aanbevelingen en daarmee beantwoorden we direct deelvraag 4.

3. Resultaten

3.1 Beschrijving van de onderzoeksgroep

Theoretisch kader

De onderzoeksgroep binnen ons theoretisch kader bestaat uit verschillende vrijetijdscentra in Nederland. Daarbij gaat het zowel om centra voor mensen met een verstandelijke beperking als centra waar ook mensen zonder beperking hun vrije tijd kunnen besteden. In overleg met de opdrachtgever hebben we gekozen voor vrijetijdscentra waar zij nog weinig tot geen informatie over heeft. Dit gaat om vrijetijdscentra in Zuid-Holland, Amsterdam, Utrecht en Nijmegen:

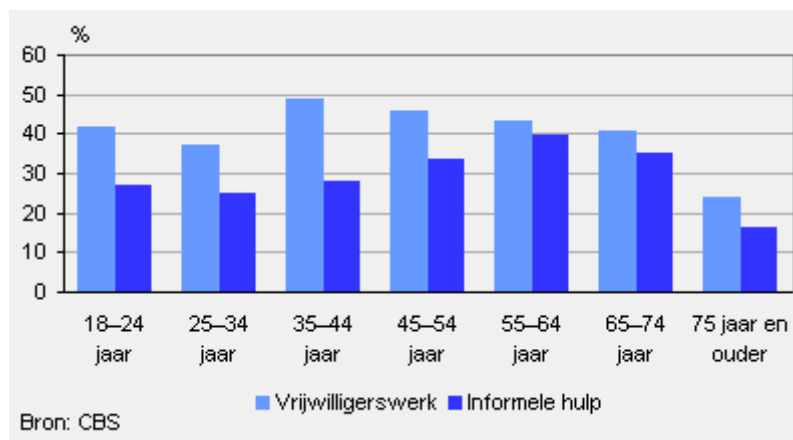
- In Zuid-Holland hebben we vrijetijdscentrum 'VTV-Midden-Holland' benaderd dat in meerdere steden actief is, zoals Delft, Leiden en Gouda. Dit is een vrijetijdscentrum speciaal voor mensen met een verstandelijke beperking.
- Verder hebben we in Zuid-Holland 'Stichting Buurtwerk Alexander en Centrum' benaderd in Rotterdam. Zij organiseren vrijetijdsactiviteiten voor mensen met en zonder beperking.
- In Amsterdam hebben we 'AmsterdamCares' benaderd. Dat is een vrijetijdscentrum voor zowel mensen met als mensen zonder beperking.
- In Utrecht hebben wij vrijetijdscentrum 'De Wilg' benaderd. Zij organiseren vrijetijdsactiviteiten voor mensen met een verstandelijke beperking.
- In Nijmegen hebben we het GVO (Gespecialiseerd Vormings- en Ontspanningswerk) benaderd. Zij organiseren vrijetijdsactiviteiten voor mensen met een verstandelijke beperking.

Wij hebben deze vrijetijdscentra eerst via de e-mail en vervolgens telefonisch benaderd. Bij het GVO in Nijmegen hebben we een interview gehouden met de coördinator, Wilma van der Heijde.

Observaties

We hebben bij drie verschillende activiteiten geobserveerd. Deze hebben wij in overleg met onze opdrachtgever uitgekozen aan de hand van leeftijdscategorieën. Zowel de leeftijd van de deelnemers als de leeftijd van de vrijwilligers verschilt binnen de verschillende activiteiten. Allereerst hebben we de 55+soos geobserveerd waar de onderzoeksgroep (de vrijwilligers) het oudst is, namelijk tussen de 45 en 65 jaar. De tweede groep die we hebben geobserveerd zijn de vrijwilligers bij het stijldansen. Binnen deze groep ligt de leeftijd tussen de 20 en 35 jaar. De laatste observatie hebben we gedaan bij de vrijdagavondsoos. Daar is het leeftijdsverschil bij de vrijwilligers het grootst, namelijk tussen de 15 en 50 jaar. Onze opdrachtgever heeft via de e-mail bij de verschillende activiteiten aangegeven dat wij zouden komen observeren en wanneer.

In Nederland varieert de leeftijd van mensen die vrijwilligerswerk doen van 18 jaar tot 75 jaar en ouder. De piek ligt tussen de 35 en 44 jaar, maar er zijn geen grote verschillen tussen de leeftijdscategorieën. Dat is te zien in de volgende grafiek.

2008

Interviews

De onderzoeksgroep bij de interviews hebben we gekozen aan de hand van de observaties. We hebben de interviews gehouden met de hoofdbegeleiders van de activiteiten waar we hebben geobserveerd. Deze hoofdbegeleiders zijn al langere tijd actief bij de Klup en weten dus van een langere periode hoe de activiteiten verlopen. Verder hebben zij regelmatig overleggen met de vrijwilligersgroep van hun activiteit waardoor zij de mening van een grotere groep kunnen geven.

Wij hebben hen benaderd door middel van een e-mail en vervolgens telefonisch contact met hen opgenomen. De interviews hebben plaatsgevonden op de Klup.

3.2 Kwalitatieve resultaten

Theoretisch kader

Uit ons literatuuronderzoek is naar voren gekomen dat er geen specifieke methodieken bestaan voor de vrijetijdssector (voor mensen met een verstandelijke beperking). Veel methodieken zijn gebaseerd op ontwikkeling en vooruitgang.

Wij hebben een boek gevonden over een methodiekmodel dat wij passend vinden in de vrijetijdssector. Dit boek gaat over het Orthopedagogisch methodiekmodel. Daarin staan thema's die gebruikt kunnen worden bij het opstellen van een eigen methodiek. Dit model is flexibel waardoor thema's weggelaten kunnen worden die niet van toepassing zijn in de instelling. Op die manier kan er altijd een passende methodiek gemaakt worden.

Uit telefonisch contact met de verschillende vrijetijdscentra is gebleken dat 'VTV-midden-holland', Stichting Buurtwerk Alexander en Centrum' en 'De Wilg' niet werken met een bepaalde methodiek. 'Stichting Buurtwerk Alexander en Centrum' gaf als reden dat de deelnemers, vrijwilligers en activiteiten zo verschillend zijn dat zij zich hieraan aanpassen.

'AmsterdamCares' gaf tijdens ons telefonisch contact aan dat zij zich vooral richten op vrijwilligers door deze online te werven. Daarbij is het belangrijk dat er twee mensen per activiteit zijn en er één aanspreekpunt/coördinator is. De verschillende activiteiten worden op verschillende manieren aangeboden. Daarbinnen wordt geen specifieke methodiek gehanteerd.

Bij het GVO in Nijmegen hebben we een interview gehouden met de coördinator van het vrijetijdscentrum, Wilma van der Heijde. Zij heeft ons via de e-mail het handboek van het GVO gestuurd en daar stond in dat het GVO het emancipatiemodel hanteert. Uit het

interview bleek dat zij het emancipatiemodel meer zien als een manier van benaderen en het niet strikt hanteren. Het wordt meer ingezet als een soort visie. De vrijwilligers zijn geheel vrij in het invullen van dit model tijdens de activiteiten.

Observaties

We hebben bij drie verschillende activiteiten gestructureerd geobserveerd aan de hand van een observatieschema dat gebaseerd is op het 'Orthopedagogisch methodiekmodel' (Bruininks, 2006). In bijlage 5 is te lezen wat we tijdens deze observaties hebben gezien. Dit zijn voornamelijk de interpretaties van onszelf en daarom hebben we ervoor gekozen dit tijdens de interviews te verhelderen. Op die manier kunnen we kijken of onze interpretatie overeenkomt met de denkwijze van de vrijwilligers.

Tijdens de observaties hebben wij veel overeenkomsten gezien in de begeleiding tijdens de activiteiten. Dit geldt voor bijna alle onderwerpen. Bij de onderwerpen 'ritme', 'lichamelijke contactsituaties' en 'zorgtaken' hebben wij enkele verschillen geconstateerd tussen de verschillende activiteiten.

Interviews

Wij hebben halfgestructureerde interviews gehouden met de hoofdbegeleiders van de geobserveerde activiteiten. In bijlage 7 kunt u lezen wat er tijdens deze interviews is besproken.

Tijdens de interviews werden onze observaties grotendeels bevestigd. Zaken die we anders hebben geïnterpreteerd zijn rechtgezet door de geïnterviewden.

4. Conclusie en discussie

4.1 Herhaling centrale vraag- en doelstelling

Onze centrale vraag is:

- Is er een gezamenlijke werkwijze te ontdekken bij de vrijwilligers van de Klup? En op welke methodiek sluit deze het beste aan?

Onze doelstellingen waren:

1. We willen te weten komen welke gezamenlijke werkwijze de vrijwilligers hebben,
2. We willen onderzoeken of deze werkwijze aansluit binnen een bestaande methodiek,
3. We willen aanbevelingen doen over hoe deze methodiek passend gemaakt kan worden voor vrijetijdscentrum De Klup.

4.2 Koppeling resultaten aan de vraagstelling

Naar aanleiding van de resultaten in hoofdstuk 6 koppelen wij deze aan onze deelvragen.

Deelvraag 1

Welke methodieken bestaan er binnen de activiteitenbegeleiding in de vrijetijdssfeer?

Uit ons literatuuronderzoek is gebleken dat er geen specifieke methodieken bestaan voor de activiteitenbegeleiding in de vrijetijdssfeer. Veel methodieken zijn gebaseerd op ontwikkeling en vooruitgang. Bij het benaderen van de vrijetijdscentra kwam een duidelijk beeld naar voren. De nadruk ligt niet op de ontwikkeling of vooruitgang van de deelnemers, maar op het hebben van plezier, ontspanning en gezelligheid.

Na deze constatering zijn wij op zoek gegaan naar een methodiek die zich niet zozeer richtte op ontwikkeling en vooruitgang, maar vrijer in te vullen is. Wij vonden hierbij het Orthopedagogisch methodiekmodel (Bruininks, 2006).

Deelvraag 2

Wat is de kern van de werkwijze van de vrijwilligers?

Uit onze observaties en interviews kunnen wij concluderen dat de visie van de medewerkers en vrijwilligers binnen de Klup op de meeste onderwerpen, vanuit het Orthopedagogisch methodiekmodel, hetzelfde zijn bij de verschillende activiteiten. Namelijk dat er op maat gewerkt wordt. Dat houdt in dat er per situatie, deelnemer, vrijwilliger en activiteit gekeken wordt wat de mogelijkheden zijn. Er wordt voornamelijk gekeken naar de mogelijkheden en niet naar de onmogelijkheden. Vrijwilligers hebben binnen een aantal vaste regels de vrijheid om zichzelf te zijn en met de andere vrijwilligers te bepalen hoe zij invulling geven aan de activiteiten.

Deelvraag 3

Hoe sluit deze kern het beste aan op één van de methodieken die we in de literatuur en praktijk gevonden hebben?

Het Orthopedagogisch methodiekmodel (Bruininks, 2006) dat wij tijdens ons literatuuronderzoek hebben gevonden sluit goed aan bij de kern van de werkwijze van de vrijwilligers. De belangrijkste onderwerpen voor een methodiek worden beschreven. Verder is het een flexibel model, omdat de onderwerpen die beschreven worden naar wens ingevuld kunnen worden. Wanneer bepaalde onderwerpen niet van toepassing zijn op de instelling kan het onderwerp weggelaten worden zonder dat dit een probleem vormt voor de overige invulling.

Door het hanteren van dit model worden de belangrijkste onderwerpen uitgewerkt en wordt er niets vergeten. Op die manier ontstaat er een passende methodiek die vanuit de praktijk op papier wordt gezet.

Deelvraag 4

Hoe kan deze methodiek/werkwijze passend gemaakt worden binnen de begeleiding in de Klup?

Na ons theoretisch kader, de observaties en de interviews hebben wij kunnen concluderen dat het Orthopedagogisch methodiekmodel (Bruininks, 2006) een passende methodiek is binnen de Klup. Door het naar wens invullen van dit model wordt het uit zichzelf passend bij hoe het in de praktijk al uitgevoerd wordt. Door dit in één model uiteen te zetten wordt alles overzichtelijker dan wanneer er losse bestanden bestaan van verschillende zaken.

4.3 Antwoord op de centrale vraagstelling

Uit ons onderzoek is gebleken dat de vrijwilligers het belangrijk vinden dat er op maat gewerkt wordt. Dat houdt in dat er per situatie, deelnemer, vrijwilliger en activiteit bekeken wordt wat de mogelijkheden zijn. Daarbij wordt voornamelijk gekeken naar de mogelijkheden en niet naar de onmogelijkheden. Binnen een aantal vaste regels hebben de vrijwilligers de vrijheid om zichzelf te zijn en samen met de andere vrijwilligers van de activiteit invulling te geven aan de manier waarop zij de activiteit organiseren en uitvoeren.

De methodiek die daar het beste bij aansluit is het Orthopedagogisch methodiekmodel. Dit is een model dat uit verschillende onderwerpen bestaat. Het model is zo flexibel dat de onderwerpen die niet van toepassing zijn in een instelling weggelaten kunnen worden. De onderwerpen die wel van toepassing zijn kunnen naar wens worden ingevuld. Op die manier ontstaat er een methodiek die vanuit de praktijk op papier komt te staan.

4.4 Overige conclusies

Door het onderzoek dat wij hebben uitgevoerd binnen de Klup kunnen wij ook de volgende conclusies trekken:

- Nieuwe vrijwilligers of stagiaires missen een handleiding over hoe er binnen de Klup gewerkt wordt met daarin bijvoorbeeld een methodiek. Dit is voor hen belangrijk om erachter te komen hoe zij zich 'moeten' gedragen of wat zij kunnen verwachten. Voor hen is het dus belangrijk dat er een methodiek beschreven wordt.
- Binnen de Klup staan veel zaken wel op papier, maar dit bestaat uit losse bestanden. Zo hebben wij bijvoorbeeld een doelgroepomschrijving en organogram ontvangen in twee verschillende bestanden. Dit zorgt voor zowel de Klup als voor diegene die meer informatie willen over de Klup voor onoverzichtelijkheid.
- Tijdens ons onderzoek zijn we erachter gekomen dat nog niet iedereen in de omgeving van Apeldoorn de Klup kent. Wanneer er een duidelijker beleid is kan de Klup dit gemakkelijker uitdragen binnen de gemeente Apeldoorn en omgeving. Dat zorgt voor een betere bekendheid.

4.5 Aanbevelingen

Naar aanleiding van ons onderzoek willen wij graag een aantal aanbevelingen doen aan de Klup. Door middel van deze aanbevelingen hopen wij de Klup te inspireren tot een nog beter beleid op het gebied van hun vrijwilligers.

De aanbevelingen die wij doen zijn de volgende:

- Het Orthopedagogisch methodiekmodel gebruiken om een methodiek op papier te zetten. Op die manier komen alle belangrijke onderwerpen duidelijk in een document te staan waardoor iedereen kan zien hoe de vrijwilligers bij de Klup werken.

Het Orthopedagogisch methodiekmodel zorgt ervoor dat zaken die in de praktijk al realiteit zijn nagelopen worden en vervolgens op papier komen te staan. Op die manier hoeft er niet nagedacht te worden over een bestaande methodiek die past binnen de Klup of een nieuwe methodiek ontworpen te worden.

- Bij het in kaart brengen van de werkwijze binnen de Klup volgens het Orthopedagogisch methodiekmodel is het belangrijk om de vrijwilligers mee te laten denken over wat er precies in moet komen te staan. Zij zijn immers de belangrijkste factor in het uitvoeren van wat in dit methodiekmodel beschreven wordt. Daarvoor is het van belang dat zij kunnen meedenken en dat het hen niet voorgeschreven wordt. Op die manier zal dat wat al werkt in de praktijk op papier komen te staan.
- De volgende aanbeveling die wij willen doen is dat alle documenten, zoals doelgroepomschrijving, organogram en verschillende protocollen, in één document worden verwerkt. Op die manier wordt er een overzichtelijk handboek gecreëerd. Dit schept orde voor zowel de Klup zelf als voor mensen die meer informatie willen over de Klup, zoals de gemeente, nieuwe vrijwilligers, stagiaires en anderen.
- Als laatst willen wij aanbevelen om in kaart te brengen welke expertise de verschillende vrijwilligers in huis hebben. Door dit in kaart te brengen wordt het overzichtelijk wie waar goed in is en hier kan de hele Klup van profiteren. Wanneer iemand bijvoorbeeld veel verstand heeft van epilepsie kan er vanuit de Klup zelf informatie gegeven worden aan andere vrijwilligers. Op die manier kunnen alle vrijwilligers zo optimaal mogelijk worden ingezet.

4.6 Evaluatie van de resultaten methodologisch (SWOT)

De SWOT-analyse is een bedrijfskundig model dat intern de sterktes en zwaktes en in de omgeving de kansen en bedreigingen analyseert; op basis hiervan wordt vervolgens de strategie bepaald.

Wij gebruiken dit model om een sterkte-zwakteanalyse te maken van de resultaten van ons onderzoek.

<u>Sterkten</u> • Groot vrijwilligersnetwerk • De vrijwilligers van de Klup werken allemaal vanuit dezelfde visie, namelijk “werken op maat”. • Elke vrijwilliger mag zijn of haar eigen invulling geven aan de activiteit. Niet alles is afgebakend voor de vrijwilliger. • Er wordt gehandeld naar de vragen en behoeften van zowel deelnemers als vrijwilligers.	<u>Zwakten</u> • Niet alle regels, normen en waarden en methoden staan op papier beschreven. • Er bestaan nog geen protocollen met betrekking tot bijv. epilepsie, drugs en alcoholgebruik.
<u>Kansen</u> • Werken met het Orthopedagogisch methodiekmodel volgens A.C. Bruininks. • De bestaande uitgewerkte bestanden in één document verwerken, een handboek maken. • Groot netwerk. • Expertise van de vrijwilligers inzetten en deze vastleggen op papier	<u>Bedreigingen</u> • Door een vaste regelgeving op papier te zetten verliezen de vrijwilligers de vrijheid die ze nu hebben. • Maatschappelijke veranderingen m.b.t. tot de nieuwe generatie van jongeren met een verstandelijke beperking (i.v.m. alcohol en drugsgebruik en invloed daarvan).

4.7 Discussie over de uitkomsten

In de SWOT-analyse zijn sterkten en zwakten te zien. Een van de sterkten is dat ze bij de Klup 'op maat werken'. Dit vinden wij sterk omdat elke deelnemer van de Klup hierdoor een eerlijke kans krijgt om aan een activiteit deel te nemen bij de Klup. Ze kijken naar de mogelijkheden in plaats van naar de beperkingen.

Wat de Klup zo sterk maakt naast het 'op maat werken', is dat ze vrijwilligers vrij laten. Niet alles is afgebakend met regels binnen de Klup. Wij hebben de sfeer hierdoor als heel open ervaren, waarbij een ieder zich ook echt thuis kan voelen bij de Klup.

Toen wij met dit onderzoek begonnen hadden wij nog geen ervaring met de sector vrijetijdsbesteding. Vanuit onze theoretische en praktijkachtergrond waren we gewend om met methodieken te werken. Dit maakte dat we tijdens het starten van ons onderzoek op zoek gingen naar een methodiek die zou passen bij de Klup. Met een methodiek gaan werken zou goed zijn voor de Klup, maar dit bleek een discussiepunt te blijven in de loop van ons onderzoek.

Het voordeel van het hanteren van een methodiek is dat er duidelijk op papier staat wat er wel en niet gewenst is qua werkwijze. Op die manier weten nieuwe vrijwilligers en stagiaires wat er van hen verwacht wordt en blijven de huidige vrijwilligers op één lijn. De Klup kan op die manier uitdragen waar ze voor staan en hoe zij te werk gaan. Wanneer er meningsverschillen zijn over de manier van benaderen in een bepaalde situatie kan er teruggegrepen worden naar de methodiek om te kijken welke werkwijze gewenst is en wat er anders is gegaan in deze situatie. Bij lichamelijke contactsituaties kan dit bijvoorbeeld belangrijk zijn. Sommige vrijwilligers vinden een knuffel van een deelnemer goed, maar anderen vinden dit niet prettig. En waar trekt iemand die grens?

Gezien de maatschappelijke aandacht in de huidige media over gewenst of ongewenst lichamelijk contact in de gehandicaptenzorg, vinden wij het belangrijk dat de Klup hier één lijn in trekt. Op die manier kan de Klup verantwoorden hoe er met dergelijke situaties omgegaan wordt.

Er zijn echter ook nadelen bij het hanteren van een methodiek. De kracht van de Klup zoals eerder benoemd over de vrijheid die vrijwilligers hebben om het op hun eigen manier te doen, zorgt ervoor dat mensen zich snel op hun gemak voelen. Iedereen kan meedoen en niemand hoeft zich aan te passen. Een methodiek kan ervoor zorgen dat sommige vrijwilligers zich minder prettig voelen bij de gewenste manier van werken. Vrijwilligers zouden zich beperkt kunnen voelen in hun vrijheid.

Wij vinden zelf het Orthopedagogisch methodiekmodel passend bij de Klup omdat daarbij de bovenstaande nadelen niet gelden. De Klup kan in samenwerking met de vrijwilligers bekijken wat ze belangrijk vinden en kritisch kijken hoe het er in de praktijk aan toe gaat. De werkwijzen die al werken in de praktijk kunnen ingevuld worden in het methodiekmodel. Dat zorgt ervoor dat vrijwilligers met elkaar overleggen en discussiëren en uiteindelijk tot één methodiek komen. Op die manier hoeft er in de praktijk weinig te veranderen omdat de vrijwilligers zich niet aan hoeven te passen aan de methodiek maar dat de methodiek aangepast wordt aan de praktijk.

Bij het kopje zwakten hebben wij nog een punt neergezet over protocollen met betrekking tot bijv. epilepsie, alcohol- en drugsgebruik. Uit de observaties en interviews kwam naar voren dat er altijd wel vrijwilligers aanwezig zijn die weten hoe zij om moeten gaan met epilepsie en medicatie maar voor beide is geen specifiek protocol gemaakt die de vrijwilligers kunnen hanteren. Wij vinden het een goed punt dat er ervaren mensen zijn die om kunnen gaan met epilepsie of medicatie, maar bij ons rees wel de vraag of dit voldoende is of zal zijn in de toekomst. Epilepsie of een foute dosering in de medicatie kan medische gevolgen met zich

meebrengen. En wie wordt er dan verantwoordelijk voor gehouden? Wij vinden dat er duidelijk op papier zou moeten staan hoe hiermee omgegaan dient te worden en wie verantwoordelijk is in dergelijke situaties.

Het overkoepelende dilemma wat ons tijdens dit onderzoek bezighield was dus controle versus vrijheid. Zodra alles vastgelegd wordt met regels en documenten zou de Klup de sfeer kwijt kunnen raken die zij nu al jaren hebben. Aan de andere kant is het voor de maatschappelijke veranderingen, zoals de jongere bezoeker en landelijke regelgeving, belangrijk om je als organisatie te kunnen verantwoorden. De vraag blijft hoever de Klup daarin mee moet gaan. Wat wij hebben gemerkt tijdens ons onderzoek is dat de ideeën er wel zijn, maar dat de uitwerking een discussiepunt blijft. Wij zijn van mening dat het Orthopedagogisch methodiekmodel structuur en helderheid zal geven, zowel voor de vrijwilligers die er al zijn als voor nieuwe vrijwilligers. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de verantwoordelijkheden rondom bijvoorbeeld epilepsie en medicatie vastgelegd worden.

4.8 Implementatie

Voor het implementeren van het Orthopedagogisch methodiekmodel hebben wij een tijdspad gemaakt. Met dit tijdspad geven wij aan hoe je het methodiekmodel toepasbaar kunt maken en laten integreren in de Klup. Het is belangrijk dat alle vrijwilligers betrokken worden bij dit proces, zodat iedereen mee kan denken over de invulling van dit model.

Na onze eindpresentatie aan de opdrachtgever van ons afstudeeronderzoek is het belangrijk dat het bestuur en de adviesraad op de hoogte worden gebracht van onze ideeën.

Gezamenlijk kunnen ze bekijken of ook zij vinden dat dit methodiekmodel past binnen de Klup. Om daadwerkelijk het methodiekmodel te implementeren adviseren wij om de expertises van de vrijwilligers op papier te zetten. Op die manier kan er gekeken worden welke vrijwilligers het beste ingezet kunnen worden bij het invullen en in de praktijk brengen van het methodiekmodel.

Vanaf september kunnen de hoofdbegeleiders van de Klup verder geïnformeerd worden over het methodiekmodel. In overleg met de adviesraad, Wilma en hoofdbegeleiders kan dan gekeken worden hoe het methodiekmodel wordt ingevuld en in de praktijk wordt gebracht.

Aan de hand van dit overleg kan het methodiekmodel in het algemeen (voor de hele Klup) of per activiteit worden ingevuld. Wanneer ervoor gekozen wordt om dit model per activiteit in te zetten is het belangrijk dat er duidelijk is wie de verantwoordelijk hiervoor heeft. Op die manier kan dit proces goed verlopen.

In november is er in het algemeen of per activiteit een document met het ingevulde methodiekmodel. Dit kan dan ingezien worden door alle (nieuwe) stagiaires en vrijwilligers. Het is belangrijk dat er ruimte blijft voor verandering en verbetering. Op die manier blijft het model bruikbaar in de praktijk en geeft het een beeld van de dagelijkse realiteit tijdens de activiteiten.

17 juni 2011	Presentatie afstudeeronderzoek
Juli	Bestuur en adviesraad informeren over het methodiekmodel. Expertises van vrijwilligers op papier zetten.
September	Hoofdbegeleiding informeren over het methodiekmodel en een overleg met de adviesraad en Wilma.
Oktober	Het methodiekmodel in het algemeen (voor de hele Klup) of per activiteit invullen.
November	Het methodiekmodel is ingevuld en het document kan ingezien worden door alle (nieuwe) stagiaires en vrijwilligers van de Klup.

5. Literatuurlijst

Boeken:

- Baarda, D.B., Goede, M.P.M. de.& Teunissen, J. (2009). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek: handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek* (Tweede, geheel herziene druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Besten, C. den., Vulpen, A. van. (2006). *Competent begeleiden van mensen met een verstandelijke beperking* (2^e druk). Amsterdam: Boom Nelissen.
- Besten, C. den., Vulpen, A. van., Timmer, T.& Santegoets, A. (2009). *Begeleid Ontdekkend Leren: Het Eigen Initiatief Model in zes stappen*. Amsterdam: Boom Nelissen.
- Bruininks, A.C. (2006). *Orthopedagogisch groepswork: Methodiekgericht werken in de praktijk* (Tweede, geheel herziene druk). Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg.
- Gemert, G.H. van., Minderaa, R.B. (2000). *Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap* (Vijfde druk). Assen: Van Gorcum
- Haar, M. ter. (2009). *Professionals in de beleidsarena: Basisboek beleid* (4^e, ongewijzigde druk). Assen: Van Gorcum.
- Kloppenburg, R., Heemelaar, M., Janssen, M.& Brinkman, F. (1999). *Methodiek sociaal pedagogische hulpverlening*. Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghum.
- Verhoef, A.C., Hautvast-Haaksma, H. (1999). *Kennis van doelgroepen: Methodische vaardigheden 1 (301)*. Baarn: Nijgh Versluys.
- Verhoeven, N. (2007). *Wat is onderzoek?: Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs* (Tweede, herziene druk). Den Haag: Boom onderwijs.
- Ytsma, W., Hellings, B.& Peters, G.J. (2005). *Basisboek Werken in een organisatie*. Baarn: HB uitgevers.

Artikelen:

- Hoogen, P. van den., Cardol, M., Speet, M., Spreeuwenberg, P.& Rijken, M. (2008). *Deelname aan de samenleving van mensen met een beperking: Participatiemonitor 2007*. <http://www.nivel.nl/pdf/Rapport-participatie-mensen-met-beperking.pdf> Geraadpleegd op 26-04-2011
- Houben- Herten, M. van. (december 2009). *Ouderen en jongeren doen even vaak vrijwilligerswerk*. <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/vrije-tijd-cultuur/publicaties/artikelen/archief/2009/2009-vrijwilligerswerk-art.htm> Geraadpleegd op 6-04-2011
- Ras, M., Woittiez, I., Kempen, H. van.& Sadiraj, K. (maart 2010). *Steeds meer gehandicapten?*. <http://www.scp.nl/dsresource?objectid=24810&type=org>. Geraadpleegd op 29-03-2011

Praktijkbronnen:

- Wilma Hartman, directeur, de Klup in Apeldoorn
Mondelinge informatie tijdens contactmomenten, een interview op 28 april 2011 over de observaties
- Klaas Smid, docentbegeleider, Christelijke hogeschool Windesheim
Mondelinge informatie tijdens contactmomenten
- Wilma van der Heijde, coördinator, GVO in Nijmegen
Een interview op 4 april 2011 over het emancipatiemodel.
- Ton van Laar, medewerker, Zozijn in Wilp
Het vrijwilligersbeleid van Zozijn
- AmsterdamCares, Amsterdam
Telefonisch contact over methodiekhantering
- VTV-midden-holland, Gouda
Telefonisch contact over methodiekhantering

- Stichting Buurtwerk Alexander en Centrum, Rotterdam
Telefonisch contact over methodiekantering
- De Wilg, Utrecht
Telefonisch contact over methodiekantering
- 4 vrijwilligers van de Klup; 3 hoofdbegeleiders van activiteiten en de voorzitter van de adviesraad
Interviews over de observaties op 3 mei 2011, twee op 10 mei 2011, 13 mei 2011

Internetsites:

Internetsites	Informatie gevonden over
http://www.deklupapeldoorn.nl/	Algemene informatie over De Klup
http://vrijwilligerswerk.nl/	Kennisdossiers over verschillende onderwerpen, actuele informatie over vrijwilligers
http://www.vtv-midden-holland.nl/	Vrijtijdscentrum i.v.m. theoretisch kader
http://www.buurtwerk-alexander.nl/	Vrijtijdscentrum i.v.m. theoretisch kader
http://www.amsterdamcares.nl/	Vrijtijdscentrum i.v.m. theoretisch kader
http://www.dewilg.nl/	Vrijtijdscentrum i.v.m. theoretisch kader
http://www.hetgvo.nl/	Vrijtijdscentrum i.v.m. theoretisch kader
http://www.methodieken.nl	Verschillende methodieken

Bijlagen

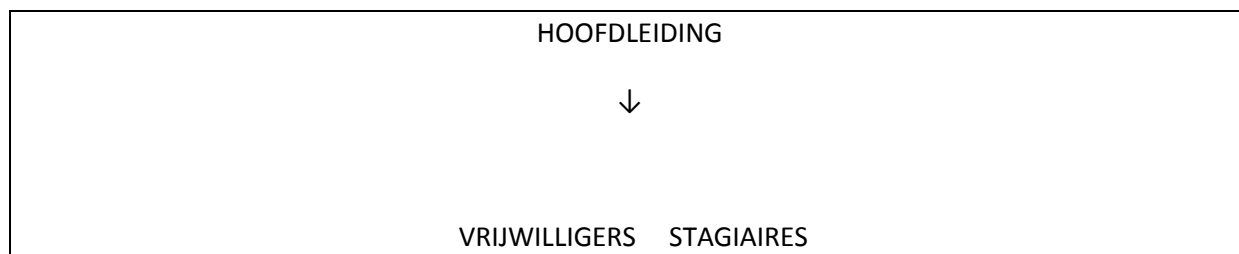
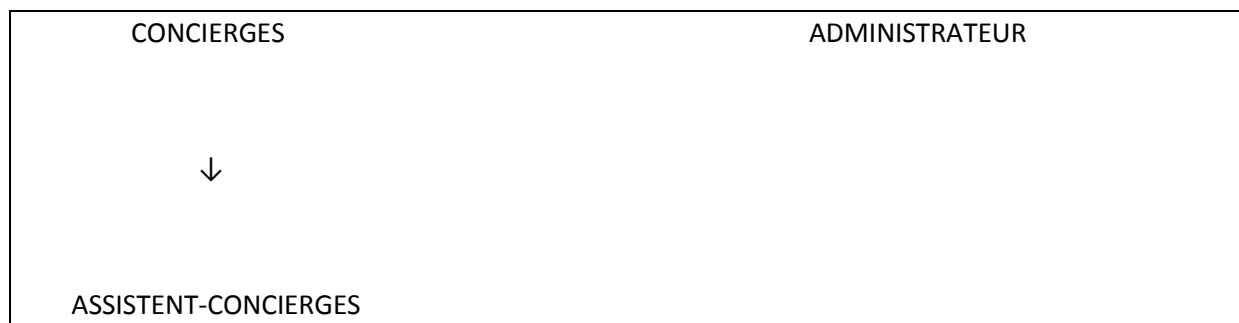
Bijlage 1

Organogram de Klup

1.1. ORGANOGRAM DE KLUP

BESTUUR ←

← DIRECTEUR/COORDINATOR ← ADVIESRAAD ← DEELNEMERSRAAD

Bijlage 2

Email die we hebben gestuurd naar de geselecteerde vrijetijdscentra

Van: mandy v. laar [mailto:m_v_laar@hotmail.com]

Verzonden: woensdag 23 maart 2011 12:00

Aan: vtvdenhaag@vtvzhn.nl; vtvleiden@vtvzhn.nl; vtvdelft@vtvzhn.nl;
info@vtvmiddenholland.nl; Wilma; info@dewilg.nl; info@buurtwerk.nl;
info@amsterdamcares.nl

Onderwerp: Afstudeeronderzoek SPH

Geachte heer/mevrouw,

Wij, Manouk en Mandy, zijn twee studenten van Christelijke Hogeschool Windesheim te Zwolle en doen voor ons afstudeerproject onderzoek naar het methodiek gebruik bij vrijetijdscentrum de Klup in Apeldoorn. Een Kluphuis voor mensen met MLK en ZMLK achtergrond.

Wij onderzoeken welke methodiek precies toegepast wordt binnen de Klup en willen deze verder uitwerken.

Wij zijn benieuwd of en hoe andere vrijetijdscentra een methodiek hanteren en welke dat dan is bij de doelgroep met een verstandelijke beperking. Wij richten ons onderzoek voornamelijk op vrijwilligers en willen daarom ook graag weten hoe er binnen jullie instelling gedacht wordt over het methodiek gebruik door vrijwilligers.

Graag zouden wij informatie krijgen over welke methodiek binnen jullie organisatie gehanteerd wordt. Wanneer deze niet op papier staat zouden wij graag telefonisch contact met u willen om deze vragen aan u te stellen en eventuele andere zaken helder te krijgen.

Voor nadere informatie over de Klup verwijzen wij u door naar onze opdrachtgever binnen vrijetijdscentrum de Klup, Wilma Hartman. Haar gegevens staan onderaan deze e-mail.

Met vriendelijke groet,

Manouk en Mandy

Directeur De Klup: Wilma Hartman
Telefoon: 055-5218613
Internetsite: www.deklupapeldoorn.nl
E-mailadres: w.hartman@deklupapeldoorn.nl

Bijlage 3

Theoretisch kader: Interview Wilma van der Heijde (Coördinator GVO)

Interview Wilma, GVO Nijmegen

04-04-2011

1. *Wat is jullie visie m.b.t. vrijwilligers?*

Na een intakegesprek met mij worden de nieuwe vrijwilligers doorverwezen naar de groep en contactpersoon van de activiteit. De contactpersoon zorgt voor het 'inwerken' van de vrijwilligers. De reactie van deelnemers en het team bestaande vrijwilligers is uiteindelijk maatstaf voor het aanhouden van vrijwilligers. Natuurlijk telt hierin ook de mening van de nieuwe vrijwilliger.

Vrijwilligers hoeven geen bewijs van goedgegedrag af te geven, omdat alle vrijwilligers een eerlijke/nieuwe kans krijgen. Wederzijds vertrouwen is belangrijk.

2. *Wat is jullie visie m.b.t. deelnemers?*

Deelnemers moeten het naar hun zin hebben bij de activiteit. Zij bepalen hoe zaken verlopen, maar wel in overleg met vrijwilligers. Vrijwilligers moeten het ook naar hun zin hebben. Alle deelnemers krijgen een kans om mee te doen aan activiteiten.

Alleen wanneer het echt niet werkt worden deelnemers weggestuurd. Dit gebeurt echter zelden. Mocht het zo zijn dat een deelnemer na een halfjaar/jaar toch weer wil komen, is er altijd een mogelijkheid om dit opnieuw te proberen.

Deelnemers schrijven zich ieder seizoen opnieuw in met alle info die nodig is, zoals medicatie en epilepsie. Dit is belangrijk omdat er wijzigingen kunnen zijn en deze goed doorgegeven moeten worden.

3. *Wat is jullie visie m.b.t. werkwijze binnen de activiteiten?*

Elke vrijwilliger mag zelf beslissen hoe de activiteit aangepakt wordt. De één zet alles van tevoren klaar en begint zodra de koffie op is, de ander laat de deelnemers helpen met het klaarzetten en opruimen. Dit is vrij per activiteit/vrijwilliger. De activiteiten, vrijwilligers en deelnemers verschillen ook erg van elkaar en iedere werkwijze is prima zolang iedereen zich er prettig bij voelt.

Iedere activiteit krijgt per 6 weken een eigen budget. Dit geeft meer vrijheid, omdat er niet telkens gevraagd hoeft te worden om geld. Er moet wel verantwoording afgelegd worden d.m.v. notitie aan Wilma over wat er gekocht is.

4. *Wat is jullie visie m.b.t. werkwijze algemeen?*

Alles is heel vrij en wordt binnen ruime kaders georganiseerd.

5. *Hoe wordt omgegaan met het emancipatiemodel?*

Het emancipatiemodel moet vooral worden gezien als een manier van benaderen en niet als een opgelegde manier van werken. Er wordt bijv. ook niet gecontroleerd of alle vrijwilligers 'zich eraan houden'. Iedereen mag zijn eigen invulling eraan geven.

6. *Hoe verloopt de organisatie, zoals administratie rondom vrijwilligers en deelnemers en financiën?*

Alle administratie, zoals deelnemerslijsten, contactgegevens, uitnodigingen, vrijwilligerswerving etc. wordt allemaal gedaan door Wilma en collega's.

7. *Hoe ziet het activiteitenprogramma eruit en wat is daarbij belangrijk?*

Sommige activiteiten worden wekelijks gegeven, anderen per twee weken of per maand. Er zijn ook activiteiten die één of een aantal keer per jaar worden georganiseerd.

8. *Wat is voor ons nog belangrijk om te weten over GVO?*

De Spelweken is één week in de zomer voor de kinderen. Daarbij is het belangrijk dat kinderen het naar hun zin hebben en ouders tijd hebben voor andere dingen, zoals andere kinderen in het gezin. Het moet een feestweek zijn voor iedereen. Vooral

MLK-kinderen kunnen nu eens merken dat ze slimmer zijn dan anderen en hen iets kunnen uitleggen (ZMLK-kinderen). Dit geeft zelfvertrouwen en rust.

Bijlage 4

Observatieschema (Bruininks, 2006)

Klimaat creëren:

Klimaat omschrijven wij als datgene wat we ervaren in de omgeving waarin wij verkeren. Voor onze observatie gaan wij letten op hoe een vrijwilliger invulling geeft aan dit begrip. Dit willen wij doen door te observeren op de onderstaande begrippen.

- Basisregels
Bij de Klup zijn er een aantal algemene regels opgesteld maar deze zijn nog niet zichtbaar. Ze zijn ermee bezig om een top 10 aan basisregels zichtbaar in het gebouw op te hangen.
Elke activiteit van de Klup heeft ook zijn eigen regels. Doormiddel van onze observatie willen we erachter komen welke ongeschreven regels er zijn en welke te maken hebben met het klimaat van de activiteit.
Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de basisregels.
 - Leefbaarheid garanderen. Zijn er basisregels waardoor de activiteit leefbaar wordt? Zoals je mag elkaar niet slaan of je mag niet aan andermans spullen zitten?
 - Algemeen belang. Zijn de regels in het belang van iedereen?
 - Grenzen stellen. Welke grenzen worden er gesteld?
 - Regels overbrengen. Hoe worden de regels overgebracht aan de deelnemers?
- Ritme
Iedere groep en elke activiteit heeft een bepaald ritme. Ritme is de regelmaat in de dag, de week en het weekend maar ook de vaste dagelijkse terugkerende tijden en zaken op een rij. Doormiddel van onze observatie willen we het ritme van de verschillende activiteiten ontdekken en bekijken of wij een bepaald ritme in het algemeen bij de Klup kunnen ontdekken. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van het ritme.
 - Regelmaat. Is er een bepaalde regelmaat tijdens de activiteit te ontdekken?
 - Inzicht. Heeft de vrijwilliger inzicht in de structuur en regelmaat van de activiteit?
 - Overzicht. Heeft de vrijwilliger overzicht en kan hij/zij deze bewaren als er van ritme afgeweken wordt?

Situaties hanteren:

De vrijwilligers van de Klup moeten verschillende situaties hanteren. Hier geven ze ieder op een eigen manier invulling aan. Voor onze observatie gaan wij letten op hoe een vrijwilliger aan dit begrip invulling geeft. Dit willen wij doen door te observeren op de onderstaande begrippen.

- Vrijtijdssituaties
Wij verstaan onder vrijetijdssituaties, situaties waarin activiteiten, vrijwillig, in overleg met de Klup, met of zonder groepsleiding, in de tijd tussen de vaste onderdelen van de dag worden ondernomen. Van belang bij dit begrip is of de bezoeker zichzelf kan vermaken. Wij willen doormiddel van de observatie helder maken of de vrijwilligers inzicht hebben in wat geschikte activiteiten voor de bezoekers zijn. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de vrijetijdssituaties.

- Verdeling van groepen, is de activiteit individueel, groepjes of gezamenlijk al groep?
- Worden er doelen aan de activiteit gesteld?
- Hoe leidt de vrijwilliger de activiteit? (Coachend, participierend, enz)
- Gesprekssituaties
Wij verstaan onder gespreksituaties, situaties waarin wordt gesproken, al dan niet met een vooraf bepaald doel. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de gesprekssituaties.
 - Gesprekstechnieken. Worden er technieken gehanteerd zoals humor, herhaling?
 - Gespreksvoorwaarden. Denk aan korte/ lange zinnen, taalgebruik, humor enz.
- Lichamelijke contactsituaties
Wij verstaan onder lichamelijke contactsituaties, situaties waarin sprake is van lichamelijk contact. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de lichamelijke contact situaties.
 - Is er sprake van lichamelijk contact tussen vrijwilliger en deelnemer?
 - Technieken. Wordt er een hand gegeven? Stoeien? Knuffelen?
 - Welke lichamelijke situaties is gebruikelijk voor de vrijwilliger en welke niet?
- Bijzondere situaties
Bij bijzondere situaties gaat het om situaties die niet regelmatig voorkomen, maar wel aandacht nodig hebben als ze er zijn. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van deze bijzondere situaties.
 - Gevaarlijke situaties. Hoe wordt er omgegaan met gevaarlijke situaties, zoals scherpe voorwerpen, elektriciteit?
 - Overgangssituaties. Hoe wordt de overstap van de ene activiteit naar een andere activiteit gemaakt?
 - Nieuwe situaties. Hoe wordt er omgegaan met nieuwe deelnemers? Hoe reageren zittende deelnemers op een nieuwe deelnemer en hoe wordt daarmee omgegaan?
 - Onverwachte situaties. Hoe wordt er gereageerd op onverwachte situaties?

Relatie presenteren:

De manier waarop iemand zich presenteert wordt bepaald door zijn houding en zijn handelen. Bij de vrijwilligers die de activiteiten organiseren op de Klup is dat van groot belang als we willen kijken naar de overeenkomsten en verschillen in de houdingen en het handelen. Dit willen wij observeren door te kijken naar onderstaande begrippen.

- Jezelf blijven
Alledaagse leefsituaties hebben voor iedereen een andere betekenis door het verschil in eigen thuissituaties. Het wordt bepaald door wat we zelf hebben meegekregen vanuit de eigen socialisatie. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van 'jezelf blijven':
 - Echtheid. Geeft een vrijwilliger met eigen persoonlijke stijl invullen aan de afgesproken basisaanpak? Komt een vrijwilliger er eerlijk voor uit dat hij/zij ergens niet goed in is, niet alles weet of geeft hij/zij een fout toe.

- Bewust en integer handelen. Vrijwilliger toont emoties en betrokkenheid, benoemt eigen normen en waarden, geeft informatie over privéleven, gebruikt stem en zet spontaniteit in. Nakomen van wat gezegd, beloofd of afgesproken is.
- Accepteren van de persoon achter het gedrag
Wanneer de visie naast die van een ander gelegd wordt in plaats van dat deze boven die van een ander gesteld wordt, zorgt ervoor dat de ander zich serieus genomen voelt. Diegene krijgt het gevoel dat hij/zij in zijn/haar waarde gelaten wordt en wordt begrepen. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van het 'accepteren van de persoon achter het gedrag'.
 - Er wordt gezegd dat het gedrag wordt afgekeurd en niet de persoon.
 - Er wordt een alternatief geboden als er om aandacht wordt gevraagd.
 - Er wordt gevraagd of iemand ergens mee op wil houden in plaats van direct te verbieden of straf te geven.
 - Er wordt voorgedaan hoe iets wel moet. Als de deelnemer het nadoet wordt er gecomplimenteerd.
 - Er wordt gevraagd naar de bedoelingen van het gedrag.
 - Er wordt aan de deelnemer duidelijk gemaakt waarom het gedrag er is (gedachten ordenen).
 - Er wordt meegevoeld/meegeleefd.
 - Er wordt geconstateerd.
 - Het gedrag wordt gestopt en er wordt gerustgesteld.
 - De vrijwilliger laat aan de deelnemer merken dat hij/zij weet hoe de deelnemer gesteund kan worden, op een manier die bij de deelnemer past.
- Zorg
Hier wordt de aandacht voor zowel lichamelijk als geestelijk welbevinden bedoeld. Dit komt tot uiting in een houding waardoor de deelnemer zich de moeite waard voelt om voor te zorgen. Door de onderstaande kopjes te volgen tijdens onze observatie denken wij een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van 'zorg'.
 - Specifieke zorgtaken vrijwilligers. Welke specifieke zorgtaken hebben de vrijwilligers?
 - Ouders medeverantwoordelijk. Worden de ouders/verzorgers/begeleiders bij deze zorgtaken betrokken?
- Stellen van grenzen
Hierbij gaat om het individuele belang.
 - Grens met marges. Mogen vrijwilligers zelf hun grenzen bepalen binnen bepaalde marges, zolang zij maar aan de deelnemers uit kunnen leggen waarom?
 - Vaste grens. Zijn alle grenzen strikt vastgelegd zodat alle vrijwilligers dezelfde grenzen hanteren?
 - Grenzen stellen: van minder naar meer of andersom? Mogen deelnemers eerst zelf ervaren en worden aan de hand daarvan grenzen gesteld of worden de grenzen gesteld en wordt van daaruit gekeken wat de deelnemers eventueel nog meer aan kunnen?
 - Groepsgerichte grenzen. Wordt er gebruikgemaakt van enkele of alle deelnemers om een grens te trekken?
 - Individuurgerichte grenzen. Worden de consequenties/grenzen alleen per deelnemer gesteld?

- Helderheid in handelen
Hiermee bedoelen we dat het handelen overeenkomt met hoe het handelen wordt ervaren, dus dat het handelen verantwoord kan worden.
 - Herkenbaarheid en voorspelbaarheid. Zie blz. 194.
 - Duidelijkheid. Zie blz. 194.
 - Overlegvormen. Met welke overlegvormen krijgen vrijwilligers binnen de Klup te maken?
 - Overdracht en rapportage. Op welke manier wordt hier gebruik van gemaakt?
- Het volgen en bevestigen van initiatieven
Hier wordt het oppikken van een initiatief tot contact verstaan, wat leidt tot bevestiging van contact.
 - Initiatieven zien. Worden alle initiatieven gezien? Ook als deze non-verbaal is? Wat wel/niet?
 - Initiatieven stimuleren. Wordt er ingegaan op de initiatieven? Welke wel/niet? Op welke manier?

Bijlage 5

Uitgevoerde observaties

Observatie: 55+ soos
Dinsdag 5 april 2011

Klimaat creëren:

- Basisregels
 - Leefbaarheid garanderen: reguliere normen en waarden. Geen specifieke regels zichtbaar.
 - Algemeen belang: het is de bedoeling dat zowel vrijwilligers als deelnemers het naar hun zin hebben, dit werd meerdere malen benadrukt door de vrijwilligers. Ook de sfeer was hiernaar. Deelnemers willen de vrijwilligers ook graag een leuke middag bezorgen en vragen hoe het gaat etc.
 - Grenzen stellen: zie grenzen stellen.
 - Regels overbrengen: algemene normen en waarden zijn bekend. Anders wordt eraan herinnerd op een vriendelijke manier. Geen bijzondere situaties meegemaakt tijdens deze activiteit, dus niet gezien hoe het gaat met bijv. uitzonderingen.
- Ritme
 - Regelmaat: duidelijk ritme; binnenkomen en aan tafel zitten (vaste plaatsen), er wordt koffie geschonken (evt. 2e kop koffie), doen wat iemand leuk vindt (spelletje, tv, lezen, punniken, breien, krant lezen, rondlopen, wandelen), tussendoor krijgt iedereen wat te drinken(wordt uitgedeeld door de vrijwilligers), verdergaan met activiteit, opgehaald worden door de busjes.
 - Inzicht: Vrijwilligers gaan als vanzelf mee in dit ritme. Er wordt weinig overleg gepleegd tussen de vrijwilligers. Iedereen gaat zijn eigen gang
 - Overzicht: er wordt in de gaten gehouden welke deelnemer wat gaat doen, bijv. als ze gaan wandelen wordt er gekeken wie mee gaat/kan/wil. Er werd deze keer niet van het ritme afgeweken.

Situaties hanteren:

- Vrijtijdssituaties
 - Verdeling: in principe is de 55+ soos een gezamenlijke activiteit, maar de specifieke activiteiten tijdens deze middag zijn ook in kleinere groepjes (tv kijken, spelletje doen, wandelen) of individueel (punniken, breien) Het gezamenlijke moment komt vooral terug tijdens het binnenkomen met de koffie en de afsluiting omdat iedereen elkaar dan nog even spreekt.
 - Doelen: het doel van de 55+ soos is een gezellige middag met leeftijdsgenoten
 - Leiding: de vrijwilligers zijn allemaal verschillend. Het groepje dat ging wandelen werd gestimuleerd om dit te gaan doen en vervolgens gedroegen de vrijwilligers zich participierend omdat ze mee gingen. Bij de spelletjes wordt ook meegedaan door vrijwilligers en daarin worden de deelnemers gestimuleerd om bijv. te winnen of goed hun best te doen, zich aan de regels te houden.
- Gesprekssituaties
 - Technieken: er werd veel humor gebruikt tijdens de middag. Zowel vrijwilligers als deelnemers maakten regelmatig grapjes. Bij sommige deelnemers werd vooral langzamer of duidelijker gesproken. Bij andere deelnemers moesten dingen

herhaald worden voordat het begrepen werd. Anderen moesten duidelijk een gesprekssituatie creëren om een gesprek met iemand te voeren, omdat dit in de groep (of door de ruimte heen) niet meegekregen werd.

- Voorwaarden: zie technieken.
- Lichamelijke contactsituaties
 - Sprake van: voornamelijk handen geven of knuffel/omhelzing geven. Alleen bij binnenkomst of vertrek. Af en toe een schouderklopje van vrijwilligers naar deelnemers (bijv. bij spelletje spelen om te prijzen of bemoedigen)
 - Technieken: handen gegeven, vriendschappelijke knuffel/omhelzing, schouderklopjes
 - Welke wel/niet: hierboven genoemd wel.

Relatie presenteren:

- Jezelf blijven
 - Echtheid: vrijwilligers verschillen van elkaar waaruit wij concluderen dat zij ieder eigen invulling geven aan de basisaanpak. De een is humoristisch en de ander serieuzer. Er worden wel fouten toegegeven of open gesproken over dingen die onbekend zijn. (bijv. vraag maar aan de studenten wat zij hier doen)
 - Bewust en integer: geen informatie over privéleven gehoord. Wel betrokkenheid door vragen over privéleven van deelnemers. Eigen normen en waarden worden ook benoemd. Stem wordt gebruikt door harder, zachter en intonatie (bijv. bij grapjes). Afspraken worden ook nagekomen, zoals vorige week beloofd spelletje te doen met een deelnemer.
 - Accepteren persoon achter gedrag: Er wordt een alternatief geboden als er om aandacht wordt gevraagd (als je het zo vraagt, kom ik bij je). Er wordt aan de deelnemer duidelijk gemaakt waarom het gedrag er is (zorgen maken om een operatie die iemand nog nooit heeft gehad, spanning en onzekerheid). Er wordt meegevoeld/meegeleefd (zorgen om een andere bewoner die ziek is). Er wordt geconstateerd (jij maakt je zorgen). Het gedrag wordt gestopt en er wordt gerustgesteld (maak je maar niet teveel zorgen, het komt heus wel goed...). De vrijwilliger laat aan de deelnemer merken dat hij/zij weet hoe de deelnemer gesteund kan worden, op een manier die bij de deelnemer past (eigen plaats, manier van benaderen)
- Zorg
 - Zorgtaken: Wij hebben geen zorgtaken gezien.
 - Medeverantwoordelijk: zie zorgtaken.
- Stellen van grenzen
 - Met marges: deelnemers mogen bepalen wat zij doen en hoe, met toestemming van vrijwilligers indien nodig. (wandelen bijv.)
 - Vaste grens: geen vastgelegde grenzen.
 - Grenzen stellen: zelf ervaren en dan grenzen gesteld
 - Groepsgerichte grenzen: niet ervaren.
 - Individuurgerichte grenzen: niet ervaren.
- Helderheid in handelen
 - Herkenbaarheid en voorspelbaarheid: Wij denken dat hiervan wel sprake is maar zullen dit in een interview op terugkomen met de betreffende hoofdbegeleider
 - Overlegvormen: De overlegvormen die wij hebben gezien was overleg in groepjes van twee

- Overdracht/rapportage: geen sprake van overdracht/rapportage, bewust vanuit visie Klup
- Volgen en bevestigen van initiatieven
 - Initiatieven zien: gezien dat initiatieven gezien werden om spelletje te doen, ook als deelnemers vroegen om iets werd hier antwoord op gegeven. Meeste deelnemers leken duidelijk om bepaalde zaken te vragen en hier werd op ingegaan. Enkele deelnemers zaten alleen (bijv. spelletje te doen) hier werd weinig op gereageerd.
 - Initiatieven stimuleren: voorstel om te wandelen werd goed opgenomen en uitgevoerd. complimenten over goede plannen.

Observatie: Stijldansen

Woensdag 4 april 2011

Klimaat creëren:

- Basisregels
 - Leefbaarheid garanderen: reguliere normen en waarden
 - Algemeen belang: plezier hebben, zowel vrijwilligers als deelnemers.
 - Grenzen stellen: zie grenzen stellen.
 - Regels overbrengen: af en toe werd iemand aangesproken op zijn gedrag, daarbij vertelde vrijwilligers hoe het anders kan. Verder golden reguliere normen en waarden en leken er geen specifieke regels te zijn.
- Ritme
 - Regelmaat: duidelijk ritme: binnenkomen, aan tafel, koffie halen/drinken, stijldansen, drinken, vrij dansen, naar huis.
 - Inzicht: alles gaat als vanzelf.
 - Overzicht: er wordt wel in de gaten gehouden of iedereen mee doet en het naar zijn zin heeft, bijv. als iemand geen danspartner meer heeft. Ook als iemand weggaat wordt in de gaten gehouden hoe dit verloopt.

Situaties hanteren:

- Vrijtijdssituatie
 - Verdeling: de activiteit is voornamelijk gezamenlijk, de paren dansen wel met z'n tweeën maar er wordt ook onderling gewisseld. Het 'vrij dansen' gebeurt ook gezamenlijk. In de pauzes lijken er duidelijke groepjes te zijn aan de tafels.
 - Doelen: het voornaamste doel is plezier hebben, maar bij deze activiteit lijken zowel deelnemers als vrijwilligers het ook leuk te vinden als er een dans aangeleerd/geoefend kan worden. Dit kan een subdoel zijn.
 - Leiding: soms danst de leiding mee, soms geven ze aan hoe een dans gaat, verder letten ze op dat iedereen mee kan doen die dat wil, tussendoor geven ze duidelijk aan wat er gaat gebeuren (pauze, dansen, verjaardagskaart schrijven, cadeautjes uitdelen)
- Gesprekssituaties
 - Technieken: verschil in benadering van verschillende deelnemers, bij sommige met humor/grapjes, bij anderen meer zorgend of stimulerend. Er was een situatie waarin onenigheid ontstond tussen twee deelnemers en daarbij werd duidelijk uitgelegd wat er gebeurde en hoe het opgelost kon worden.
 - Voorwaarden: taalgebruik leek van belang omdat vrijwilligers geen lange zinnen gebruikten.
- Lichamelijke contactsituaties
 - Sprake van: bij het stijldansen zoals dat hoort bij stijldansen, verder af en toe hand geven, omhelzing of arm om iemand heen.
 - Technieken: arm om iemand heen, hand geven, omhelzen, dansen.
 - Gebruikelijk: Bij het dansen ontstaan lichamelijke contactsituaties. Het is ons niet duidelijk geworden of hier ook standaard afspraken over bestaan.

Relatie presenteren:

- Jezelf blijven
 - Echtheid: de vrijwilligers waren wel verschillend en reageerden ook verschillend op situaties, de één was spontaner en directer (bijv. met humor) dan een ander (die bijv. meer rustpunt leek).
 - Bewust en integer handelen: vrijwilligers waren betrokkenen en dansten mee, wanneer iets gebeurde wat niet leuk gevonden werd, werd hier iets van gezegd, informatie over privéleven in de vorm van opleiding bijv, stem en spontaniteit in het dansen (plezier/sfeer maken)
- Accepteren van de persoon achter het gedrag
 - Er wordt gezegd dat het gedrag wordt afgekeurd en niet de persoon (ik snap je wel, maar dat moet je niet meer doen). Er wordt gevraagd of iemand ergens mee op wil houden in plaats van direct te verbieden of straf te geven (wil je dat niet meer doen, dat vind hij vervelend). Er wordt voorgedaan hoe iets wel moet, als deelnemer nadoet wordt er gecompimenteerd (biedt je verontschuldiging maar aan). Er wordt meegevoeld/meegeleefd (heb je pijn?). Er wordt geconstateerd (jij hebt geen zin meer om te dansen?). De vrijwilliger laat aan de deelnemer merken dat hij/zij weet hoe de deelnemer gesteund kan worden, op een manier die bij de deelnemer past. (ga maar even uitrusten dan kan je zo weer meedoen)
- Zorgetaken
 - Zorgetaken: geen.
 - Medeverantwoordelijk: zie zorgetaken 05-04.
- Stellen van grenzen
 - Met marges: deelnemers bepalen voor een deel hoe alles gaat, maar het ritme zit er al vrij vanzelf in.
 - Vaste: geen vaste grenzen opgemerkt.
 - Grenzen stellen: zelf ervaren en verteld wanneer iets anders kan/moet
 - Groepsgericht: niet ervaren.
 - Individugericht: aangeven hoe iets anders kan in geval van conflict
- Helderheid in handelen
 - Herkenbaar/voorspelbaar: Wij denken dat hiervan wel sprake is maar zullen dit in een interview op terugkomen met de betreffende hoofdbegeleider
 - Overlegvormen: De overlegvormen die wij hebben gezien was overleg in groepjes van twee
 - Overdracht/rapportage: geen sprake van overdracht/rapportage, bewust vanuit visie Klup
- Volgen en bevestigen van initiatieven
 - Initiatieven zien: worden gezien (bijv. als iemand een ander wil leren dansen), soms worden deelnemers vrij gelaten.
 - Initiatieven stimuleren: regelmatig stimulerende opmerkingen gehoord over het dansen en meedoen van deelnemers.

Observatie: Vrijdagavonds

Vrijdag 8 april 2011

Klimaat regelen:

- Basisregels
 - Leefbaarheid garanderen: reguliere normen en waarden
 - Algemeen belang: zowel vrijwilligers als deelnemers moeten het naar hun zin hebben, dit wordt tussendoor wel genoemd
 - Grenzen stellen: zie grenzen stellen.
 - Regels overbrengen: deelnemers worden aangesproken op gedrag dat anders kan, dit wordt benoemd of voorgedaan. Het komt niet corrigerend maar sfeerverhogend over.
- Ritme
 - Regelmaat: duidelijk van tevoren iets drinken en 2x pauze. Twee keer bingo gespeeld en aan het einde van de avond vrij praten/dansen etc.
 - Inzicht: aantal vrijwilligers letten goed op de deelnemers en kijken hoe er omgegaan wordt met bijv. pauzedrankjes halen, andere vrijwilligers lijken minder inzicht te hebben en vooral plezier te maken met deelnemers.
 - Overzicht: aantal vrijwilligers hebben overzicht en letten op deelnemers, anderen lijken er vooral voor het plezier te zijn.

Situaties hanteren:

- Vrijtijdssituaties
 - Verdeling: de bingo werd gezamenlijk gedaan, maar er waren ook deelnemers die daar niet aan meededen. Er was wel te ontdekken dat er 'vaste groepjes' leken te bestaan door de tafelindeling. De meeste deelnemers leken hier te komen voor sociale contacten.
 - Doelen: eerlijk meespelen leek bij bingo belangrijk, hier werd ook toezicht op gehouden.
 - Leiding: vrijwilligers hielpen deelnemers waar nodig en kwamen stimulerend over. Ze namen weinig tot geen activiteiten van deelnemers over maar coachte hen in hun activiteiten.
- Gesprekssituaties
 - Technieken: humor, herhaling werden duidelijk gebruikt. Het ging vooral om gezelligheid en dat merkte we aan de humor die werd toegepast.
 - Voorwaarden: n.v.t
- Lichamelijke contactsituaties
 - Sprake van: ja
 - Technieken: voornamelijk omhelzing, schouderklopje, vriendschappelijke knuffel, hand schudden
 - Welke wel/niet: n.v.t

Relatie presenteren:

- Jezelf blijven
 - Echtheid: vrijwilligers lijken heel vrij in hun doen en laten, veel grapjes, vrijwilligers verschillen daarin ook van elkaar, de één is serieuzer en de ander wat vrijer,

- fouten worden toegegeven (bijv. bij bingo) er worden ook dingen gezegd als 'dat kan hij beter'.
- Bewust en integer: emoties en betrokkenheid gezien bij vrijwilligers door vragen over privéleven deelnemers en hoe alles gaat bij de soos, stem en spontaniteit worden ingezet in communicatie onderling en met deelnemers, afspraken worden nagekomen.
- Accepteren persoon achter gedrag
 - Er wordt een alternatief geboden als er om aandacht wordt gevraagd (je kunt het ook aan haar vragen). Er wordt gevraagd of iemand ergens mee op wil houden. Er wordt gevraagd naar de bedoelingen van het gedrag (wat wil je daarmee zeggen?). Er wordt meegevoeld/meegeleefd. Er wordt geconstateerd (dat is lastig hè?). Het gedrag wordt gestopt en er wordt gerustgesteld (maak je maar niet druk, let maar op de bingo). De vrijwilliger laat aan de deelnemer merken dat hij/zij weet hoe de deelnemer gesteund kan worden, op een manier die bij de deelnemer past (zal ik je nu even met rust laten dan?)
 - Zorg
 - Zorgtaken: Verzorging m.b.t. deelnemers in de rolstoel. Deze moet geholpen worden bij het drinken.
 - Medeverantwoordelijk:
 - Stellen van grenzen
 - Met marges: deelnemers mogen bepalen wat zij doen en hoe, met toestemming van vrijwilligers indien nodig. (wandelen bijv.)
 - Vaste grens: geen vastgelegde grenzen
 - Grenzen stellen: zelf ervaren en dan grenzen gesteld
 - Groepsgerichte grenzen: er lijken groepsgerichte grenzen te zijn, maar niet duidelijk welke precies.
 - Individuurgerichte grenzen: sommige deelnemers lijken eigen grenzen te hebben (wat ze bijv. niet mogen), deze worden niet heel duidelijk voor ons
 - Helderheid in handelen
 - Herkenbaar/ voorspelbaar: Wij denken dat hiervan wel sprake is maar zullen dit in een interview op terugkomen met de betreffende hoofdbegeleider
 - Overlegvormen: De overlegvormen die wij hebben gezien was overleg in groepjes van twee
 - Overdracht/rapportage: geen sprake van overdracht/rapportage, bewust vanuit visie Klup
 - Volgen en bevestigen van initiatieven
 - Initiatieven zien: ja, zoals als iemand iets uit wil delen of iemand anders wil helpen wordt dit gezien en gestimuleerd (goed zo dat je dat wilt doen)
 - Initiatieven stimuleren: zie hierboven.

Bijlage 6

Email die we hebben gestuurd naar hoofdbegeleiders van de geobserveerde activiteiten

From: m_v_laar@hotmail.com
To: sonja.schutte@hotmail.com; p_aula02@hotmail.com;
lisettevanderweijden@hotmail.com; marielle_holtman@hotmail.com
Subject: Interview afstudeeronderzoek
Date: Tue, 26 Apr 2011 10:37:26 +0200

Beste vrijwilligers van de Klup,

Allereerst bedankt dat we bij jullie activiteiten mochten observeren. We hebben veel kunnen zien en meemaken.

Voor een vervolg van ons onderzoek zouden we jullie graag willen interviewen om vragen te stellen over datgene wat we hebben gezien tijdens onze observaties. Daarbij gaat het voornamelijk om duidelijkheid over dingen die we hebben gezien of juist niet hebben gezien. Het is echter geen beoordeling op de activiteit of jullie als vrijwilligers. Het gaat er om dat wij een zo duidelijk mogelijk beeld kunnen krijgen van de werkwijze van de Klup. Wij hopen dat jullie hieraan mee willen werken.

We hebben de volgende opties:

- Maandag 2 mei tussen 9.30u en 12.00u
- Dinsdag 3 mei tussen 9.30u en 20.00u
- Maandag 9 mei tussen 12.00u en 16.00u
- Dinsdag 10 mei tussen 16.00u en 20.00u

We horen graag zo snel mogelijk of jullie willen meewerken en wanneer het jullie uitkomt.

Met vriendelijke groeten,

Manouk Libeton
Mandy van Laar

Bijlage 7

Uitgewerkte interviews

Interview met directeur van de Klup

28-04-2011

Basisregels

- *Welke basisregels zijn er? zijn deze zichtbaar? wie heeft deze opgesteld?*
Er worden binnenkort 10 basisregels opgesteld die op papier door het hele gebouw komen te hangen. Bij deze regels moet je denken aan regels met betrekking tot roken, alcoholgebruik, normen en waarden etc.
Deze regels moeten nog wel opgesteld worden in de vergaderingen.
- *Hoe wordt er gehandeld als iemand zich niet aan de regels/normen&waarden houdt?*
In overleg met de hoofdbegeleiding wordt dit besproken met de deelnemer. Wanneer het vaker voorkomt kan de deelnemer niet meer naar die bepaalde activiteit komen.

Ritme

- *Zijn er afspraken over de taakverdeling tussen vrijwilligers tijdens de activiteit?*
n.v.t.
- *Gebeuren er tijdens de activiteit wel eens onverwachte dingen? Hoe wordt er dan gehandeld?*
n.v.t.
- *Hoe wordt er gedacht over de verantwoordelijkheid van deelnemers vs. vrijwilligers? (bijv. zelf drinken ophalen/drinken langsbrengen)*
De vrijwilligers zijn vrij om te beslissen hoe ze de structuur en activiteit indelen. Er wordt wel gekeken naar de deelnemers. Bij de ene activiteit kunnen de deelnemers zelf drinken ophalen en bij de andere kan het drinken beter gebracht worden.

Vrijetijdssituaties

- *Zit er een doel aan de activiteit verbonden?*
Het belangrijkste is dat deelnemers en vrijwilligers het naar hun zin hebben.
- *Hoe wordt er omgegaan met 'leiding geven'?*
Per activiteit is er iemand die de hoofdbegeleider is. Diegene is het aanspreekpunt van de activiteit.

Gesprekssituaties

- *Zijn er bepaalde afspraken hoe iemand benaderd/behandeld 'moet' worden? Zit hier overeenstemming in tussen vrijwilligers of doet iedereen dit voor zichzelf?*
Dat is per activiteit verschillend.

Lichamelijke contactsituaties

- *Zijn er afspraken over lichamelijk contact? Welke? Waarom?*
Ja er zijn afspraken over lichamelijk gedrag. Ongewenst gedrag/ intimiteiten zijn niet gewenst binnen de Klup. Bij de Klup hanteren ze de algemene normen en waarden van de samenleving.
Als er bepaalde informatie over deelnemers bekend zijn m.b.t. lichamelijke contactsituaties welke afwijken van de normen en waarden dan worden de hoofdbegeleiders van de activiteiten ingelicht zodat deze de situaties in de gaten kunnen houden.
- *Staan deze op papier?*
Dit staat nog niet op papier vastgesteld. De essentie van de Klup is op maat werken. Past het in de groep. Door de vrijwilligers wordt altijd gekeken naar de mogelijkheden

en niet naar de onmogelijkheden. De identiteit van de deelnemer is belangrijk. Niet alles wordt afgetimmerd door regels die op papier zijn vastgelegd.

Jezelf blijven

- *In hoeverre kunnen vrijwilligers zichzelf zijn en in hoeverre zijn er afspraken over hoe men zich gedraagt tegenover elkaar en/of deelnemers?*
Vrijwilligers kunnen zichzelf zijn zolang dit past bij de activiteit. Daar wordt ook op gelet zodra een vrijwilliger aan de slag gaat bij een activiteit. Binnen de activiteit kan afgesproken worden hoe dit verder verloopt.
- *In hoeverre worden privé zaken verteld aan deelnemers?*
Als een vrijwilliger zich aanmeldt bij de Klup dan wordt er aangegeven geen persoonlijke gegevens of privé zaken met de deelnemer te bespreken. Dit i.v.m. je eigen privacy. Je moet zelf je eigen grenzen stellen ook met betrekking tot lichamelijk situaties zoals knuffelen.

Zorg

- *Zijn de verschillende zorgtaken van een bezoeker zoals verschonen, en medicatie op papier beschreven?*
Als een bezoeker speciale medicatie gebruikt dan is dit wel gemeld bij de Klup en op papier beschreven. De hoofdbegeleider is bekend met de deelnemers die epileptische aanvallen kunnen krijgen.
- *Wie is er verantwoordelijk voor als hier iets mis mee gaat?*
De hoofdbegeleider is verantwoordelijk en hierna ben ik de verantwoordelijke.

Stellen van grenzen

- *Welke grenzen bestaan er voor de vrijwilligers? Achteraf of van tevoren bepalen? Groepsgericht/individueel?*
Er zijn geen bepaalde grenzen opgesteld. Zoals ik al eerder zei zijn de normale normen en waarden gebruikelijk. Vrijwilligers werken vanuit hun eigen deskundigheid. Hiermee bedoel ik dat je door uit te proberen en de deelnemers te peilen vanzelf tot een conclusie komt wat het beste werkt binnen een groep.

Helderheid in handelen

- *Wordt er bewust nagedacht over herkenbaarheid, voorspelbaarheid en duidelijkheid? Zijn hier teamafspraken over of regelt ieder dit voor zichzelf?*
Dit is per activiteit verschillend.
- *Welke overlegvormen bestaan er?*
Er is een deelnemersraad, adviesraad en een bestuur. Tussendoor wordt er ook wel eens overlegd met hoofdbegeleiding van de activiteiten. Rondom bijvoorbeeld feestelijke activiteiten zijn ook vaak overleggen.
- *Staan deze overlegvormen ook op papier beschreven?*
De officiële overleggen, zoals deelnemersraad, adviesraad en bestuursvergaderingen wel.
- *Hoe wordt er gedacht over rapportage/overdracht?*
We werken niet met rapportage/overdracht. Wanneer er iets belangrijks te melden is kan dit eventueel telefonisch.
- *Wie is er verantwoordelijk voor de overlegvormen?*
De voorzitter van de deelnemersraad, adviesraad, hoofdbegeleiding en ik zijn verantwoordelijk voor de verschillende overlegvormen.

Het volgen en bevestigen van initiatieven

- *Hoe wordt er omgegaan met initiatieven van vrijwilligers?*
Als het initiatief past bij de visie van de Klup en er ruimte en financiën voor zijn dan

wordt er zeker gekeken of het initiatief uitgevoerd kan worden. Hier wordt dan ook wel mee geëxperimenteerd.

- *Hoe wordt er met vrijwilligers omgegaan die geen initiatieven nemen?*
Zolang vrijwilligers het naar hun zin hebben is dat geen probleem.

Interview met hoofdbegeleider 55+soos 10-05-2011

Basisregels

- *Zijn er specifieke regels die tijdens deze activiteit gehanteerd worden?*
Het belangrijkste is 'doen waar je zin in hebt'. Dit moet wel binnen de algemene regels plaatsvinden. Het gaat erom dat er een goede sfeer blijft bestaan voor iedereen.
- *Hoe wordt er gehandeld als iemand zich niet aan de regels/normen&waarden houdt?*
Wanneer iemand zich niet aan de regels houdt wordt hij hierop aangesproken. Wanneer het vaker voorkomt kan er een één op één gesprek plaatsvinden waarin het gedrag besproken wordt. Mocht het zo zijn dat het vaker voorkomt of dat er met de deelnemer niet over te praten valt, dan wordt er contact opgenomen met de woning.

Ritme

- *Zijn er afspraken over de taakverdeling tussen vrijwilligers tijdens de activiteit?*
Er zijn geen specifieke afspraken over de taakverdeling. De activiteit bestaat al vrij lang en de vrijwilligers draaien ook al een tijd mee, dus dit gaat eigenlijk vanzelf.
- *Gebeuren er tijdens de activiteit wel eens onverwachte dingen? Hoe wordt er dan gehandeld?*
Het is de afgelopen jaren niet voorgekomen dat er iets heel onverwachts gebeurde tijdens de 55+-soos.
- *Hoe wordt er gedacht over de verantwoordelijkheid van deelnemers vs. vrijwilligers?*
De verantwoordelijkheid rondom organisatie ligt bij de vrijwilligers, maar deelnemers worden ook aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. Daarmee wordt bijv. het gedrag bedoeld.

Vrijtijdssituaties

- *Zit er een doel aan de activiteit verbonden?*
Voornaamste doel is gezellig kletsen en contact hebben met leeftijdsgenoten. Het gaat erom dat iedereen het naar zijn zin heeft en doet wat hij leuk vindt.
- *Hoe wordt er omgegaan met 'leiding geven'?*
Niemand heeft specifiek de leiding.

Gesprekssituaties

- *Zijn er bepaalde afspraken over hoe iemand benaderd/behandeld 'moet' worden? Zit hier overeenstemming in tussen vrijwilligers of doet iedereen dit voor zichzelf?*
Iedereen heeft zijn eigen manier van omgaan met de deelnemers. Vrijwilligers en deelnemers kennen elkaar al lang en vrij goed. Dit betekent dat ieder voor zichzelf redelijk goed kan inschatten hoe iemand benaderd wil worden.

Lichamelijke contactsituaties

- *Zijn er afspraken over lichamelijk contact? Welke? Waarom?*
Vrijwilligers bespreken onderling wel wat wel en niet gewenst is. Dit wordt ook duidelijk gemaakt aan deelnemers. Het is grotendeels aan jezelf wat je grenzen precies zijn. Tussen deelnemers wordt er gelet op lichamelijk contact, omdat deelnemers hierin niet verder mogen gaan dan bijvoorbeeld hand schudden, schouderklopje geven. Het gaat er vooral om dat er niks gebeurt tegen iemands zin in.

Jezelf blijven

- *In hoeverre kun jij jezelf zijn en in hoeverre zijn er afspraken over hoe men zich gedraagt tegenover elkaar en/of deelnemers?*
Tijdens de 55+soos heeft iedereen zijn eigen manier van doen. Vrijwilligers werken hier al een lange tijd en kennen elkaar. Er zijn geen specifieke afspraken over hoe iemand zich moet gedragen.
- *In hoeverre worden privé zaken verteld aan deelnemers?*
Privé zaken worden niet besproken met deelnemers. Oppervlakkige dingen, zoals wat iemand in het weekend gedaan heeft, kan bijvoorbeeld wel. Dit is aan de vrijwilligers zelf.

Zorg

- *Hebben jullie zorgtaken zoals verschonen, medicatie?*
Het komt wel eens voor dat iemand even geholpen moet worden met bijv. toiletgang of medicatie. De woning vraagt hierom en is ook verantwoordelijk. Wanneer er vrijwilligers zijn die dit kunnen is dit geen probleem, zolang de vrijwilliger ermee instemt en de groep er niet onder lijdt.

Stellen van grenzen

- *Hoe wordt er omgegaan met grenzen stellen?*
Vrijwilligers zijn zelf verantwoordelijk voor het stellen van grenzen. Tijdens de soos letten vrijwilligers er ook op dat er niet over grenzen van deelnemers heen gegaan wordt door andere deelnemers.
- *Zijn er ook individueel gerichte grenzen voor bepaalde deelnemers?*
Omdat vrijwilligers en deelnemers elkaar vrij goed kennen gaat dit vanzelf.

Helderheid in handelen

- *Wordt er bewust nagedacht over herkenbaarheid, voorspelbaarheid en duidelijkheid? Zijn hier teamafspraken over of regelt ieder dit voor zichzelf?*
De samenwerking tussen de vrijwilligers bestaat al vrij lang. Taakverdeling e.d. gaat daardoor als vanzelf. Hier zijn geen specifieke afspraken over.
- *Welke overlegvormen bestaan er?*
Wanneer er iets besproken moet worden gebeurt dit vlak voor of na de soos.
- *Hoe wordt er gedacht over rapportage/overdracht?*
Er wordt niet aan rapportage/overdracht gedaan. Eventueel vertelt een chauffeur iets als er iets in de bus gebeurd is.

Het volgen en bevestigen van initiatieven

- *Wordt er gelet op initiatieven van deelnemers? Hoe wordt daarmee omgegaan?*
Wanneer deelnemers met initiatieven komen om een bepaalde activiteit te doen is dit vrijwel altijd mogelijk. Er wordt wel gekeken naar de grootte en tijdsduur. Het wordt zeker gewaardeerd als deelnemers met initiatieven komen.
- *Hoe wordt er met deelnemers omgegaan die geen initiatieven nemen?*
Deelnemers die geen initiatieven nemen wordt gevraagd of zij het naar hun zin hebben. Eventueel worden ze gemotiveerd om iets te gaan doen. Wanneer zij dit niet willen zijn ze daar vrij in.

Interview met hoofdbegeleider stijldansen 10-05-2011

Basisregels

- *Zijn er specifieke regels die tijdens deze activiteit gehanteerd worden?*
Nee, het is wat de deelnemers zelf willen. We verwachten niets van ze.
- *Hoe wordt er gehandeld als iemand zich niet aan de regels/normen&waarden houdt?*
Diegene wordt aangesproken als deze zich niet aan de regels houdt

Ritme

- *Zijn er afspraken over de taakverdeling tussen vrijwilligers tijdens de activiteit?*
Het gaat eigenlijk heel natuurlijk en vanzelf. Er is wel een bepaalde structuur met betrekking tot de activiteit en koffie zetten maar niemand van de vrijwilligers heeft een vaste taak.
- *Gebeuren er tijdens de activiteit wel eens onverwachte dingen? Hoe wordt er dan gehandeld?*
Er meestal niet echt onverwachte dingen. Als dit zou gebeuren wordt dit wel besproken en diegene wordt er ook op aangesproken.
- *Hoe wordt er gedacht over de verantwoordelijkheid van deelnemers vs. vrijwilligers?*
Het is een vrij zelfstandige groep, die bijvoorbeeld zelf zijn drinken kan ophalen.

Vrijetijdssituaties

- *Zit er een doel aan de activiteit verbonden?*
Belangrijkste doel is plezier hebben. Veel deelnemers komen ook voor onderling contact en het dansen op zich.
- *Hoe wordt er omgegaan met 'leiding geven'?*
Nee, de één heeft niet meer leiding dan de ander. Dit komt ook omdat de vrijwilligers elkaar goed kennen en weten wat ze aan elkaar hebben.

Gesprekssituaties

- *Zijn er bepaalde afspraken over hoe iemand benaderd/behandeld 'moet' worden? Zit hier overeenstemming in tussen vrijwilligers of doet iedereen dit voor zichzelf?*
Er zijn geen specifieke afspraken. Het is een hechte groep en we kennen iedere deelnemer ook wel goed waardoor we zelf wel kunnen inschatten hoe een deelnemer benaderd kan worden.

Lichamelijke contactsituaties

- *Zijn er afspraken over lichamelijk contact? Welke? Waarom?*
Nee, er zijn geen specifieke afspraken over lichamelijk contact. Er wordt per persoon gekeken wie wat aankan en of deze eventueel in de gaten moet worden gehouden bij lichamelijk contactsituaties. Je moet ook bekijken wat je eigen grenzen zijn en als een deelnemer daar over heen gaat dan kun je deze daar op aanspreken. Als we zien dat een deelnemer bij een andere deelnemer over de grens gaat dan grijpen we ook in doormiddel van andere koppels te maken of aanspreken op zijn of haar gedrag.

Jezelf blijven

- *In hoeverre kun jij jezelf zijn en in hoeverre zijn er afspraken over hoe men zich gedraagt tegenover elkaar en/of deelnemers?*
Door de vrije invulling kan iedereen wel zichzelf zijn. We houden ons vast aan de vaste waarden en normen.
- *In hoeverre worden privé zaken verteld aan deelnemers?*
Dat bepaalt de vrijwilliger zelf. We vertellen wel eens over wat we doen, maar we geven bijvoorbeeld geen adressen. Veel deelnemers uit deze groep hebben ook

weinig interesse in privé zaken van vrijwilligers.

Zorg

- *Hebben jullie zorgtaken zoals verschonen, medicatie?*
Nee, onze deelnemers zijn zelfstandig waardoor wij geen zorgtaken hebben.

Stellen van grenzen

- *Hoe wordt er omgegaan met grenzen stellen?*
Hetzelfde als met de lichamelijke contactsituaties. Er wordt gelet op wat deelnemers wel of niet goed vinden. De vrijwilligers bepalen zelf wat hun grenzen zijn.
- *Zijn er ook individueel gerichte grenzen voor bepaalde deelnemers?*
Dat is in deze groep niet echt nodig.

Helderheid in handelen

- *Wordt er bewust nagedacht over herkenbaarheid, voorspelbaarheid en duidelijkheid? Zijn hier teamafspraken over of regelt ieder dit voor zichzelf?*
Dit gaat eigenlijk vanzelf. De groep bestaat al een tijdje zoals hij nu is en dat gaat prima.
- *Welke overlegvormen bestaan er?*
Er vinden wel eens overleggen plaats met de groep vrijwilligers die samen het stijldansen leiden. Dit gebeurt alleen als dit nodig is bijvoorbeeld met een speciale activiteit.

Het volgen en bevestigen van initiatieven

- *Wordt er gelet op initiatieven van deelnemers? Hoe wordt daarmee omgegaan?*
Ja, laatst was er een jongen die liever de muziek wilde verzorgen in plaats van meedansen, dus nu zit hij achter de laptop en regelt de muziek.
- *Hoe wordt er met deelnemers omgegaan die geen initiatieven nemen?*
Deelnemers die zelf geen initiatief nemen worden gestimuleerd door hen ten dans te vragen. Wanneer zij niet willen is dat ook prima. Wel wordt erop gelet dat ze het naar hun zin hebben.

Interview hoofdbegeleider vrijdagavondsoos 13-05-2011

Basisregels

- *Zijn er specifieke regels die tijdens deze activiteit gehanteerd worden?*
Nee, het is wat de deelnemers zelf willen. Wel is het zo dat alcohol pas na 20.00u mag worden geschonken en deelnemers zelf bardiensten mogen draaien.
- *Hoe wordt er gehandeld als iemand zich niet aan de regels/normen&waarden houdt?*
Diegene wordt aangesproken als deze zich niet aan de regels houdt. Als het met agressie te maken heeft dan krijgt diegene 1 waarschuwing. Na deze waarschuwing wordt er door mij en Wilma besloten tot uitsluiting van de vrijdagavondsoos.

Ritme

- *Zijn er afspraken over de taakverdeling tussen vrijwilligers tijdens de activiteit?*
Nee, dit wisselt zich wel af.
- *Gebeuren er tijdens de activiteit wel eens onverwachte dingen? Hoe wordt er dan gehandeld?*
Er is vrijwel altijd een goede sfeer. Iemand wordt aangesproken op zijn gedrag als dit niet past binnen deze sfeer.
- *Hoe wordt er gedacht over de verantwoordelijkheid van deelnemers vs. vrijwilligers?*
De groep kan zelf zijn drinken ophalen. Sommige deelnemers draaien zelf bardiensten.

Vrijtijdssituaties

- *Zit er een doel aan de activiteit verbonden?*
De deelnemers een ontspannen avond bezorgen.
- *Hoe wordt er omgegaan met 'leiding geven'?*
Dit gaat eigenlijk automatisch. Vrijwilligers kennen elkaar zo goed dat er afgewisseld wordt in de 'taakverdeling'.

Gesprekssituaties

- *Zijn er bepaalde afspraken over hoe iemand benaderd/behandeld 'moet' worden? Zit hier overeenstemming in tussen vrijwilligers of doet iedereen dit voor zichzelf?*
Er staan geen specifieke afspraken hierover op papier. Dit is een kwestie van inschatten. Vaak kennen de vrijwilligers en deelnemers elkaar redelijk goed.

Lichamelijke contactsituaties

- *Zijn er afspraken over lichamelijk contact? Welke? Waarom?*
Er zijn niet echt specifieke afspraken over lichamelijk contact. Tussen deelnemer en deelnemer is er ook een beetje een grijs gebied. Stelletjes mogen elkaar af en toe best een kus geven. Tussen deelnemer en vrijwilliger is het de invulling van de vrijwilliger.

Jezelf blijven

- *In hoeverre kun jij jezelf zijn en in hoeverre zijn er afspraken over hoe men zich gedraagt tegenover elkaar en/of deelnemers?*
De vrijwilliger geeft een eigen invulling aan de avond. Voor vrijwilligers is het vaak ook ontspanning. Er zijn geen specifieke afspraken over hoe men zich behoort te gedragen.
- *In hoeverre worden privé zaken verteld aan deelnemers?*
Dat is aan de vrijwilliger. Meestal kun je wel vertellen wat je in het dagelijks leven doet en in welke dorp of stad je woont maar we houden het voornamelijk algemeen.

Adressen en telefoonnummers zijn privé.

Zorg

- *Hebben jullie zorgtaken zoals verschonen, medicatie?*
Medicatie niet, toiletgang wel maar dit wordt door vaste mensen gedaan. Epilepsie komt wel voor bij deelnemers maar een aanval is bijna nog nooit voorgekomen bij de vrijdagavondsoos.

Stellen van grenzen

- *Hoe wordt er omgegaan met grenzen stellen?*
Vrijwilligers stellen voor zichzelf de grenzen in het contact met elkaar en de deelnemers. Verder is de vrijdagavondsoos een avond van ontspanning en plezier. Er zijn geen strenge regels.
- *Zijn er ook individueel gerichte grenzen voor bepaalde deelnemers?*
Bij sommige deelnemers wordt er gelet op gedrag dat zij vaker vertonen. Eventueel worden zij hierop aangesproken als zij bijv. anderen lastigvallen met hun gedrag.

Helderheid in handelen

- *Wordt er bewust nagedacht over herkenbaarheid, voorspelbaarheid en duidelijkheid? Zijn hier teamafspraken over of regelt ieder dit voor zichzelf?*
Dit gaat eigenlijk vanzelf. Als er bepaalde dingen niet goed lopen wordt dit besproken voor of na de vrijdagavondsoos of eventueel in een latere bespreking.
- *Welke overlegvormen bestaan er?*
Er vinden wel eens overleggen plaats met de groep vrijwilligers die samen het stijldansen lijden. Dit gebeurt alleen als dit nodig is bijvoorbeeld met een speciale activiteit.

Het volgen en bevestigen van initiatieven

- *Wordt er gelet op initiatieven van deelnemers? Hoe wordt daarmee omgegaan?*
Ja, meestal wordt er ook een rondje gedaan langs deelnemers om te zien of ze zin hebben in bepaalde activiteiten bijvoorbeeld bingo, dansen enz.
- *Hoe wordt er met deelnemers omgegaan die geen initiatieven nemen?*
Deelnemers die zelf geen initiatief nemen worden gestimuleerd door de rondvraag met wat voor activiteit ze graag zouden willen doen. Hier wordt wel op gelet.

Interview met voorzitter adviesraad 03-05-2011

Specifiek voor adviesraad

- *Wat doet de adviesraad precies?*
De adviesraad bestaat uit 7 vrijwilligers, Wilma en het bestuur. De 7 vrijwilligers zijn van elke dag/activiteit één vrijwilliger. De adviesraad komt 4x per jaar bij elkaar om lopende zaken te bespreken. Regelmatig worden er ook thema's behandeld, zoals EHBO of brandoefening. Verder worden er praktische zaken zoals het stagiairebeleid besproken.
Zaken die in het bestuur worden bedacht komen bij de adviesraad terecht en de mening van de adviesraad wordt meegenomen in het definitieve besluit.

Basisregels

- *Zijn er specifieke regels die gelden bij de Klup?*
In de adviesraad wordt druk besproken hoe hiermee omgegaan moet worden. Op het moment is de adviesraad onder andere bezig met het opstellen van basisregels die zichtbaar worden opgehangen in de Klup. Daarin komen bijvoorbeeld regels met betrekking tot drugs. Over de formulering hiervan wordt nog druk nagedacht. Het is belangrijk dat het niet te opzichtig wordt.
Verder is er een verschuiving van de doelgroep zichtbaar waardoor het opstellen en zichtbaar maken van regels belangrijker wordt. Er komen jongere mensen naar de Klup waardoor regels over zaken als drugs/alcohol belangrijk worden. Voorheen speelde dit minder.
Vanuit de regelgeving en gemeente wordt ook steeds vaker gevraagd om protocollen en is het belangrijk om je als organisatie in te dekken voor bepaalde zaken.
- *Hoe wordt er gehandeld als iemand zich niet aan de regels/normen&waarden houdt?*
Dit wordt binnen de activiteiten geregeld. Mocht het zo zijn dat iemand echt niet meer bij een activiteit aanwezig kan zijn, dan mag hij niet meer naar de Klup komen. Dit komt bijna nooit voor.

Ritme

- *Zijn er afspraken over de taakverdeling tussen vrijwilligers tijdens de activiteit?*
n.v.t.
- *Gebeuren er tijdens de activiteit wel eens onverwachte dingen? Hoe wordt er dan gehandeld?*
n.v.t.
- *Hoe wordt er gedacht over de verantwoordelijkheid van deelnemers vs. vrijwilligers?*
De meeste deelnemers die bij de Klup komen kunnen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen handelen. Mocht er iets gebeuren wat niet kan dan worden zij hierop aangesproken. Vrijwilligers hebben hierin het overzicht.

Vrijtijdssituaties

- *Zit er een doel aan de activiteit verbonden?*
Het belangrijkste bij de Klup is dat zowel vrijwilligers als deelnemers het naar hun zin hebben. Het is leuk om te zien dat elke activiteit zijn eigen handelen daarin heeft.
- *Hoe wordt er omgegaan met 'leiding geven'?*
Dit wordt binnen elke activiteit anders ingevuld.

Lichamelijke contactsituaties

- *Zijn er afspraken over lichamelijk contact? Welke? Waarom?*
Bij nieuwe vrijwilligers of stagiaires wordt vaak aangegeven dat je zelf je grenzen moet aangeven en je beter afstand kunt houden. De één wil je misschien wel een

schouderklopje geven en de ander niet waardoor het onoverzichtelijk wordt voor beide partijen. Hierin mag de vrijwilliger zelf bepalen. Tussen deelnemers is het belangrijk dat er door vrijwilligers op gelet wordt dat er goed omgegaan wordt met privacy en dat er geen dingen gedaan worden die een deelnemer niet wil.

Jezelf blijven

- *In hoeverre kun je jezelf zijn en in hoeverre zijn er afspraken over hoe men zich gedraagt tegenover elkaar en/of deelnemers?*
Het is de bedoeling dat zowel vrijwilligers als deelnemers het naar hun zin hebben. Daarom is het belangrijk dat een vrijwilliger zichzelf kan zijn. Dit moet wel passen bij de activiteit die de vrijwilliger leidt. Hier wordt dan ook op gelet.
- *In hoeverre worden privé zaken verteld aan deelnemers?*
Er worden geen privé gegevens aan deelnemers gegeven. Dit wordt bij nieuwe vrijwilligers en stagiaires ook uitgelegd. Het moet niet zo zijn dat vrijwilligers lastiggevallen kunnen worden door deelnemers. Het is belangrijk om dit gescheiden te houden.

Zorg

- *Hebben jullie zorgtaken zoals verschonen, medicatie?*
Het lastige met vrijwilligers en bijv. medicatie en zorg is dat een vrijwilliger niet altijd opgeleid is in deze richting of zelfs geen ervaring heeft in deze sector. Een vrijwilliger mag altijd aangeven dat hij geen medicatie wil geven en/of niks afweet van bijv. epilepsie. Binnen de Klup is het zo dat er vaak wel één of twee mensen op een avond aanwezig zijn die weten hoe er omgegaan moet worden met medicatie voor het geval er een deelnemer komt met bijvoorbeeld epilepsie.
Er wordt echter ook gekeken of iemand met epilepsie wel kan komen bij de Klup, omdat het wel zo moet zijn dat het voor alle partijen veilig is.

Stellen van grenzen

- *Hoe wordt er omgegaan met grenzen stellen?*
Vrijwilligers geven zelf hun grenzen aan tegenover andere vrijwilligers en de deelnemers.
- *Zijn er ook individueel gerichte grenzen voor bepaalde deelnemers?*
Dit wordt binnen de activiteiten geregeld. Dit komt wel voor.

Helderheid in handelen

- *Wordt er bewust nagedacht over herkenbaarheid, voorspelbaarheid en duidelijkheid? Zijn hier teamafspraken over of regelt ieder dit voor zichzelf?*
Dit wordt binnen de activiteiten geregeld. Veel vrijwilligers doen het vaak wel op hun eigen manier.
- *Welke overleggen bestaan er?*
Uitleg bij 'wat doet de adviesraad precies?'.

Het volgen en bevestigen van initiatieven

- *Wordt er gelet op initiatieven van vrijwilligers? Hoe wordt daarmee omgegaan?*
Het is prettig als vrijwilligers zelf met initiatieven komen voor bijvoorbeeld andere/nieuwe activiteiten. Er wordt per keer gekeken of het haalbaar is en of er vraag naar is. Op die manier blijft de Klup vernieuwen en blijft iedereen het leuk vinden. Verder is het ook belangrijk dat vrijwilligers hun vragen kunnen stellen over waarom bepaalde dingen gaan zoals ze gaan. Hierin is altijd mogelijkheid tot overleg of aanpassen.

- *Hoe wordt er omgegaan met vrijwilligers die geen initiatieven nemen?*
Veel vrijwilligers komen wel met initiatieven of vragen. Als vrijwilligers geen initiatieven nemen om nieuwe activiteiten te ondernemen is dat ook prima.